

Euroopan unioni
Aluepolitiikka

panorama

inforegio

35

Syysy 2010

Sosiaalisen osallisuuden edistäminen –

aluepoliittinen näkemys

fi

PÄÄKIRJOITUS

Dirk Ahner

KATSAUS

Sosiaalinen osallisuus – alueellinen näkemys

3

4-6

HAASTATTELUJA

Karima Delli – Fintan Farrell – Paul Bevan

7-9

10

EUROOPAN TEEMAVUOSI 2010

Sosiaalinen osallisuus ja köyhyyden vastainen taistelu

11

EUROOPAN SOSIAALIRAHASTO

Köyhyyden kierteen lopettaminen

12-13

SYRJÄYTYMINEN JA KAUPUNKIKEHITYS

Sosiaalinen osallisuus ja koheesiopolitiikka – kaupunkien näkemys

14-15

SOSIAALINEN OSALLISUUS JA ETNISET VÄHEMMISTÖT

Etnisten vähemmistöjen sosiaalinen osallisuus: romanit
Aluerahastot auttavat maahanmuuttajia yrittäjyyteen

16

JASMINE JA PROGRESS

EU:n välineet vastaamaan mikroluottojen kysyntää

17

TERVEYDENHUOLTO JA SOSIAALINEN OSALLISUUS

Parempaa huolta heikko-osaisista

18-22

MUUALLA EUROOPASSA

ACCES – Nuoret etusijalla
Tietotekniikkataidoilla valmiina tulevaisuuteen
RobotDalen – fiksua apureita itsenäiseen elämään
Romaniväestön osallistaminen – muutoksen puolesta
Unkarin heikommassa asemassa olevien auttaminen

23

KULISSIEN TAKANA

EAKR-muutokset – vähemmän byrokratiaa, enemmän tukea

24-25

NÄKEMYKSIÄ HANKKEIDEMME SISÄLTÄ

Competitive Health Services – Longlife

26-27

VERKOTTUMINEN

Alueet muutosten edistäjinä – kestävän kasvun puolesta
Alueiden komitean syrjäytymisfoorumi

28

TAPAHTUMAKALENTERI – TUO ÄÄNESI KUULUVILLE

Valokuvat (sivut):

Kansi: © EC

Sivut 2, 4, 6, 7, 9, 11, 14-15, 16, 17, 21, 23, 26: © EC

Sivu 13: © iStockphoto

Sivu 14: © Open Society Institute

Sivu 18: © ACCES

Sivu 19: © Olga Posaškova

Sivu 20: © Inmotion Intelligence AB

Sivu 22: © Levente Huszti (NDA), István Kopcsik (Multicultural Pedagogical Institution)

Sivu 24: © Longlife – TU Berlin, tek

Sivu 25: © Pekka Fali

Sivu 26: © Committee of the Regions

Tämä lehti on painettu englanniksi, ranskaksi ja saksaksi kierrätyspaperille.

Se on saatavilla 21 kielellä osoitteessa: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/panora_fi.htm

Julkaisun mielipiteet ovat kirjoittajan omia, eivätkä ne välttämättä heijasta Euroopan komission näkemyksiä.

Tulevaisuuden Euroopan rooli – kilpailukykyisenä toimijana maailman näyttämöllä ja hyvänä paikkana asua, tehdä töitä ja jäädä eläkkeelle sekä sosiaalisena mallina kaukaisille maille kuten Brasilialle – riippuu kyvystämme antaa jokaiselle kansalaiselle mahdollisuuden toimia aktiivisena, kunnioitettuna ja täytenä yhteiskuntamme jäsenenä. Köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen torjunnan teemavuosi 2010 korostaa tarvetta rakentaa osallistavampaa Eurooppaa tärkeänä osana kestävästä talouskasvusta, uusia ja parempia työpaikkoja sekä sosiaalista yhteenkuuluvuutta.

Näitä tavoitteita tuetaan EU:n koheesiopolitiikan toimilla, joihin kuuluvat Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) ja Euroopan sosiaalirahaston (ESR) kaltaiset rahoitusvälineet. Näillä kahdella tärkeällä instrumentilla tuetaan erilaisia ohjelmia, joiden painopisteet vaihtelevat kehitysalueiden liikenneinfrastruktuurin parantamisesta elinikäisen oppimisen edistämiseen. Panorama esittelee eri puolilla Eurooppaa toteutettuja hankkeita, joissa EAKR-tuella on autettu heikommassa asemassa olevia alueita torjumaan syrjäytymistä.

Mikä on koheesiopolitiikan tehtävä köyhyyden ja syrjäytymisen lieventämiseksi? Mitä on tekeillä lamasta kärsivien alueiden elvyttämiseksi? Miten hyvin voimassa olevilla asetuksilla voidaan reagoida muutoksiin Euroopassa? Tässä numerossa pohdimme näitä kysymyksiä ja kysymme kolmelta sosiaalisen osallisuuden parissa työskentelevältä henkilöltä heidän mielipidettään koheesiopolitiikan painopisteisiin.

Eurooppa 2020 on 2000-luvun Euroopan strateginen visio. Se ohjaa sitä, miten EU selviytyy talouskriisistä ja miten sen talous voidaan muuntaa älykkääksi, kestäväksi ja osallistavaksi taloudeksi, jossa vallitsee korkea työllisyys, tuottavuus ja sosiaalinen yhteenkuuluvuus.

Koheesiopolitiikka vaikuttaa tyypillisesti kentällä, jossa ihmiset toimivat, ja siksi sillä on tärkeä tehtävä 2020-strategian tavoitteiden saavuttamisessa ja sen varmistamisessa, että syrjäytymisuhan alla olevia ei jätetä yksin. Osallistavan yhteiskunnan hyödyt korjataan talteen ensimmäiseksi alueellisella tasolla.

Dirk Ahner

Euroopan komission aluepolitiikan pääosaston pääjohtaja

SOSIAALINEN OSALLISUUS – ALUEELLINEN NÄKEMYS

EU on nimittänyt vuoden 2010 köyhyden ja sosiaalisen syrjäytymisen torjunnan teemavuodeksi. Tässä Panoraman numerossa perehdymme siihen, miten aluepolitiikan rahoittamilla toimilla edistetään osallistavan ja tuottavan yhteiskunnan tavoitteiden toteutumista.

Teemavuoden tavoite

Teemavuoden päätavoitteisiin kuuluu EU:n sitoutumisen vahvistaminen köyhyden ja sosiaalisen syrjäytymisen torjuntaan. Ottaen huomioon yhteiskuntaamme kohtaavat haasteet – ilmastonmuutos, väestörakenne sekä yhä meneillään oleva talouskriisi – on selvää, ettei Euroopalla ole varaa jättää osavia ja motivoituneita kansalaisiaan pulaan.

Teemavuosi haastaa ennakkoluuloja ja toimii köyhien ja syrjäytyneiden äänitorvena. EU:n asettamien kumppanuuden ja solidaarisuuden periaatteiden mukaisesti teemavuoden aikana on tarkoitus tarttua määrätietoisesti köyhyden ongelmaan ja antaa jokaiselle mahdollisuus toimia yhteiskuntamme täysivaltaisena ja aktiivisena jäsenenä. Tarkoituksena on myös parantaa erilaisten ohjelmien ja aloitteiden koordinaatiota.

Köyhyden lieventäminen ja syrjäytymisen torjunta

Alueellisella kehityksellä on merkittävää vaikutusta vaurauteen eri maissa. Tuoreimmat köyhyysuhkia ja alhaisia tuloja tarkastelevat arvioinnit osoittavat, että koheesiopolitiikan tukea on keskitetty niille maille ja alueille, joissa suhteellinen köyhyys on suurinta. Tuki on täten löytämässä kohderyhmänsä.

Köyhyden lieventäminen ei ole koheesiopolitiikan päätavoite, eikä sillä myöskään tähdätä kansallisten sosiaaliturvajärjestelmien parantamiseen, mutta sen tarkoituksena on kuitenkin rahoittaa projekteja, jotka edistävät kehitystä, yhtäläisiä mahdollisuuksia, elämänlaatua ja työllisyyttä, jotka kaikki vähentävät köyhyysriskiä.

Miten aluepolitiikalla edistetään EU:n tavoitteita

Euroopan unionin aluepolitiikalla pyritään tasoittamaan taloudellisia ja sosiaalisia eriarvoisuuksia alueiden välillä sopusuhtaisen, tasapainoisen ja kestäväen kehityksen edistämiseksi Euroopan yhteisössä. EY:n perustamissopimuksen 158 artiklan mukaan yhteisön tavoitteena tulee olla heikommassa asemassa olevien alueiden kuten maaseutualueiden ja saarten kehitystasoerojen ja jälkeenjääneisyyden vähentäminen.

Nämä ovat haasteellisia tavoitteita ottaen huomioon EU:n alueiden samankaltaisuuden maantieteellisen koon ja sijainnin, tulotason ja poliittisen merkityksen suhteen. Myös EU:n laajennukset ovat tuoneet mukanaan huomattavia muutoksia: nykyisen 27 jäsenvaltion alueiden väliset eriarvoisuudet ovat

RISKIRYHMÄT

Köyhyysriskiryhmään kuuluvat vanhukset, suuret perheet ja yksinhuoltajaperheet, lapset ja nuoret, vammaiset sekä etniset vähemmistöt mukaan lukien 10–12 miljoonaa romania. Kaikissa näissä ryhmissä naiset ovat alttiimpia köyhyydelle ja sosiaaliselle syrjäytymiselle kuin miehet.

kaksi kertaa suuremmat nyt kuin ennen vuotta 2004, jolloin jäsenvaltioita oli yhteensä 15.

Koheesiopolitiikan nykyinen käytäntö, jossa avustukset perustuvat BKT:hen henkilöä kohti, suuntaa enemmän varoja alueille, joissa suuri osa väestöstä elää absoluuttisessa köyhyydessä.

Jotkut valtiot pärjäävät vertailussa hyvin, mutta silti niistä löytyy alueita, joissa ihmiset elävät jatkuvan köyhyyden alla. Muita heikommin kehittyneissä maissa köyhyys on usein alhaisempaa pääkaupunkiseudulla. Kehittyneissä maissa taas pääkaupunkiseudun köyhyys on korkeampaa, sillä varakkaammat kotitaloudet ovat muuttaneet toisaalle.

Muita heikommin kehittyneet koheesiomaat saavat valtaosan koheesiopolitiikalle myönnettyistä varoista. Niissä elää selvästi enemmän materiaalisesti vähäosaisia ihmisiä (absoluuttinen köyhyden mittari, jonka mukaan ihmisiltä puuttuu kolme tai enemmän yhdeksästä perusmukavuudesta).

Koheesiopolitiikalla autetaan myös kehittyneiden maiden lähentymistavoitealueiden suhteellisen köyhyden keskittymiä. Walesin, Vallonian, Etelä-Italian ja Etelä-Espanjan saama tuki osoittaa, että osa tuesta on kohdennettu kehittyneiden maiden heikommassa asemassa olevien alueiden auttamiseksi.

Alueellisen kilpailukyvyn ja työllisyyden tavoitteella lähestytään näitä kysymyksiä eri näkökulmista, ja siinä otetaan huomioon keskimääräistä korkeampi työttömyysaste ja alhainen koulutustaso, jotka korreloivat suhteellisen ja absoluuttisen köyhyden kanssa.

EAKR ja ESR täydentävät toisiaan

Sosiaaliseen ja taloudelliseen infrastruktuuriin sijoittaminen on tärkeää, jotta heikommassa asemassa olevilla alueilla elävät ihmiset voivat hyötyä koulutus- ja työllistymismahdollisuuksista toisaalla. EAKR:n rahoituksella voidaan merkittävästi edistää tätä kehitystä, jonka avulla mahdollisuudet ovat kaikkien ulottuvilla.

Yritystukea on suunnattu erityisesti pienten ja keski suurten yritysten ja aloittelevien yritysten tarpeisiin.

”Meillä on vahvaa näyttöä siitä, että Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) tuki on lisännyt yritysinvestointeja ja T&K-toimintaa. Esimerkiksi työntekijäkohtaiset T&K-investoinnit Thüringenin osavaltiossa Saksassa olivat lähes kaksi ja puoli kertaa suurempia tuetuissa yrityksissä. Tuella on selviä heijastusvaikutuksia”, sanoo aluepolitiikan pääosaston pääjohtaja Dirk Ahner.

EAKR-investoinnit johtavat parempiin työpaikkoihin ja koulutusmahdollisuuksiin tukien:

- paikallisia työnvälitysjärjestelmiä, jotka auttavat löytämään töitä heikommassa asemassa oleville henkilöille,
- paikallisten koulutus- ja e-osaamiskeskusten kunnostamista ja toimintaa,
- turvallisten liikenteen solmukohtien rakentamista köyhien ja vauraimpien alueiden välille ja
- investointeja TVT-palveluihin ja niiden saatavuuteen yhteisöissä.

Euroopan sosiaalirahasto (ESR) tukee heikommassa asemassa olevien ja vammaisten kestävästi integroitumista työelämään. Toimet tavoitteen saavuttamiseksi sisältävät:

- neuvontaa ja koulutusta, jotka on mukautettu heikommassa asemassa olevien ja vammaisten erityistarpeisiin,

Vuosina 2007–2013 sijoitetaan 347 miljardia euroa eli 35,7% yhteisön budjetista koheesiopolitiikan välineiden kautta alueellisen kasvun ja työllisyyden toimenpideohjelmiin. Täten koheesiopolitiikan tavoitteena on vapauttaa kansalaiset köyhyydestä.

- työelämäväylien ja työpaikkojen tarjoamista heikommassa asemassa oleville ja vammaisille osuus- ja yhteisötaloudessa,
- tukea heikommassa asemassa olevien ja vammaisten yrittäjyyteen,
- valistuskampanjoita, joiden tarkoituksena on torjua syrjintää, muuttaa asenteita ja edistää erilaisuutta työpaikoilla.

EAKR mukautuu tarpeisiin

Kyse ei ole kuitenkaan pelkästään työpaikoista. Toukokuussa 2010 EAKR:a uudistettiin heikkotasoisissa asunnoissa elävien ihmisten syrjäytymisen torjumiseksi. Muutokset asetuksiin tehtiin taloudellista ja sosiaalista yhteenkuuluvuutta silmällä pitäen. Niiden soveltamisala kattaa julkisten viranomaisten tai voittoa tavoittelemattomien toimijoiden omistamien rakennusten peruskorjaus- ja muutostyöt, jolloin voidaan tarjota edullisia asumismahdollisuuksia vähätuloisille ja erityisiä tarpeita omaaville ihmisille. Rajoitetut toimet olemassa olevien asuntojen korvaamiseksi muun muassa uusilla asunnoilla pitäisi myös hyväksyä tukikelpoisiksi toimiksi.

Entäpä vaikutukset?

EAKR:n ja koheesiorahaston tavoitteena on edistää alueiden ja jäsenvaltioiden taloudellista kehitystä. Yksi tehokkaimmista tavoista torjua sosiaalista syrjäytymistä onkin edistää taloudellista toimintaa, mikä puolestaan auttaa luomaan enemmän ja parempia työpaikkoja.

Viimeisimpien arviointien mukaan rahastot ovat onnistuneet edistämään kasvua ja työpaikkoja. Kahdessa eri makrotalouden mallin mukaisessa raportissa todetaan, että rahastoilla on ollut merkittävää vaikutusta talouskasvuun eritoten lähentymistä-voitealueilla vuosina 2000–2008. Jäsenvaltioiden mukaan noin miljoona työpaikkaa luotiin ohjelmakaudella 2000–2006.

” Viimeisimpien arviointien mukaan koheesiorahoitus on onnistunut löytämään kohteensa. ”

Merkittävä osa EAKR-tuesta myönnetään sosiaalisen, alueellisen ja ympäristöllisen yhteenkuuluvuuden parantamiseen. Tuettuihin hankkeisiin kuuluvat sosiaalisen infrastruktuurin parantaminen tai rakentaminen sekä maaseutu-, kaupunki- ja teollisuusalueiden sekä historiallisten monumenttien puhdistus- ja kunnostustyöt. Tällaisille hankkeille sekä matkailupalveluiden parannushankkeille myönnettiin lähes kolmannes EAKR:n tavoite 1 -alueiden kokonaistuesta ja 36% tavoite 2 -alueiden kokonaistuesta vuosina 2000–2006. Tuen määrät ovat samankaltaisia ohjelmakaudella 2007–2013.

Ohjelmakauden 2000–2006 arviointien mukaan ympäristöinfrastruktuurihankkeista on saatu konkreettisia tuloksia. Huomattava määrä heikommin kehittyneiden alueiden kotitalouksista pääsi puhtaasti juomaveden jakelun tai pääviemärin piiriin (14 miljoonaa ihmistä parannettuun vedenjakeluun ja 20 miljoonaa muuta ihmistä jäteveden käsittelyä koskeviin hankkeisiin).

Lopputuloksena Euroopan kylät ja kaupungit mukaan lukien rähjäiset, jälkiteolliset ja taantuneet alueet ovat muuttuneet houkuttelevimmiksi paikoiksi asua, matkustaa ja tehdä töitä.

Joskaan hyväksytyt indikaattoreita tai muita vaikutusten mittareita ei ole vielä virallisesti olemassa, arviointien mukaan hankkeilla on epäilemättä ollut merkitystä elinolojen ja elämänlaadun parantamiseen sekä alueelliseen tasapainoon, mikä on rohkaissut ihmisiä ja yrityksiä muuttamaan kyseisille seuduille.

HUIPPUTEKNOLOGIAA RANSKAN MAASEUDULLE

Syrjäinen Auvergne on sijainnistaan huolimatta Ranskan ensimmäinen maaseutualue, joka tarjoaa nopean Internet-yhteyden asukkailleen EAKR:n alueellisen kilpailukykyyn ja työllisyyden tavoitteen ansiosta. Vuoden 2010 RegioStars -voittaja on tervetullut kehitysaskel alueelle, jonne on muuttanut nuoria asukkaita, jotka ovat perustaneet yrityksiä.

Cecile Hesse ja Gael Romier ovat nuoria valokuvaajia, jotka muuttivat Auvergneen hiljattain. Alussa yhden valokuvan lataaminen ja lähettäminen asiakkaalle sähköisesti kesti jopa 20 minuuttia. Uuden laajakaistan ansiosta lähettäminen tapahtuu nyt silmänräpäyksessä. "Tämän ansiosta olemme voineet kasvattaa yritystämme ja mikä tärkeintä, jäädä asumaan alueelle", kertoo Hesse.

Alue on saanut eloa vuodesta 2009 alkaen uusien aloitteiden ansiosta. Näihin kuuluvat Mazayesin peruskoulun oppilaiden rakentama verkkosivu. Rehtori Etienne Anquet kertoo, että sekä lapset että heidän vanhempansa ovat tyytyväisiä nähdessään koulun olevan kiinni tämän päivän kehityksessä.

Nopeat kansainväliset yhteydet ovat vaikuttaneet terveys-, talous- koulutus- ja matkailuun myönteisesti.

Auvergnen laajakaistahanke 2006–2009

Kokonaisrahoitus: 38 500 000 euroa

EAKR: 26%

Auvergnen maakuntaliiton puheenjohtaja René Souchon (oikealla) vastaanottaa RegioStars -palkinnon komissaari Hahnilta.

KARIMA DELLI

Euroopan parlamentin jäsen

Karima Delli on Euroopan vihreän puolueen/ Euroopan vapaan allianssin ryhmän jäsen, aluekehitysvaliokunnan jäsen, URBAN-kaupunkiryhmän varapuhemies sekä Jeudi Noir -ryhmän aktivisti.

Millaisia odotuksia sinulla on köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen torjunnan Euroopan teemavuodelle?

EU ei pysty ratkaisemaan köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen ongelmaa yhdessä vuodessa. Lissabonin strategian epäonnistuksessa teemavuoden tavoitteena on antaa näkyvyyttä 84 miljoonalle kriisin uhrille – erityisesti työtätekeville köyhille – ja auttaa syrjäytyneitä elämään ihmisarvoista elämää. Lisäksi toivon, että pystymme torjumaan köyhyyttä ja vakuuttamaan Euroopan komission tekemään ehdotuksen vähimmäistoimeentuloa ja syrjintää koskevasta puitedirektiivistä palvelujen yleisen saataavuuden parantamiseksi ja asumisoikeuden tunnustamiseksi kaikissa jäsenvaltioissa.

Millainen on roolisi köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen vastaisessa taistelussa?

Parlamentin jäsenenä ajattelen, että tehtävämme on puolustaa köyhyydestä kärsiviä ja kaikkia niitä järjestöjä, jotka tekevät töitä köyhyyden torjumiseksi ja ratkaisujen löytämiseksi arjessa. Minulla on tapana sanoa, että tehtävänäimme ei ole tehdä politiikkaa ihmisiä varten vaan yhteistyössä ihmisten kanssa. Teemavuoden aikana meillä on tilaisuus koota hyviä käytäntöjä köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen torjumiseksi ja osoittaa, että heikossa asemassa olevilla on toivoa. Ekologina haluan myös korostaa, että tehtävänäimme on toimia äänitorvena niin sosiaalisissa epätasa-arvokysymyksissä kuin ympäristöäkin loukkaavissa asioissa. Kööpenhaminan neuvottelujen epäonnistumisen jälkeen voidaan sanoa, että ilmastonmuutoksesta hinnan maksavat köyhät sekä huonoissa ja epävakaisissa elinoloissa elävät ihmiset.

Millainen vaikutus syrjäytyneiden yhteisöjen asuntoja ja energiatehokasta rakentamista koskevilla EAKR-asetusmuutoksilla on köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen torjuntaan?

Uusi asetus on erinomainen esimerkki mainitsemastani ilmastomuutoksen ja sosiaalisen syrjäytymisen välisestä yhteydestä. Se on merkittävä kehitysaskel epäedullisissa asemassa olevien ihmisten elinolojen parantamisessa, sillä se mahdollistaa EAKR:n hyödyntämisen kunnostus- ja rakennushankkeissa sekä energiaköyhyyden torjunnassa kaikissa jäsenvaltioissa. Syrjäytyneiden ja erityisesti romanien oikeuksien puolesta kampanjoivat ovat odottaneet tätä esitystä jo pitkään.

Emme kuitenkaan saa luovuttaa nyt, kun menee hyvin. Aiomme olla valppaina näiden rahastojen todellisen käytön suhteen, sillä se ei saa johtaa syrjäytyneiden yhteisöjen kaupunkien ulkopuolelle jäämiseen kiinteistöalan keinottelun ja vuokrahintojen räjähdysmäisen kasvun vuoksi.

Meidän on varmistettava, että kaikki osapuolet mukaan lukien paikallisviranomaiset, julkiset investointipankit ja erilaiset eurooppalaiset verkostot (esimerkiksi Covenant of Mayors), osallistuvat kaupunkialueiden elvyttämishankkeisiin, jotta heikommassa asemassa oleville yhteisöille voidaan taata riittävä määrä rahoitusta ja ihmisarvoinen elämä pitkällä aikavälillä.

”...merkittävä kehitysaskel epäedullisissa ehdotukseen olevien ihmisten elinolojen parantamisessa”

Syrjäytyminen tuntuu maaseudulla.

FINTAN FARRELL

EAPN:n (Euroopan köyhyyden ja syrjäytymisen vastainen verkosto) johtaja

Fintan Farrell nimitettiin Euroopan köyhyyden ja syrjäytymisen vastaisen verkoston (European Anti-Poverty network, EAPN) johtajaksi vuonna 2002. Sitä ennen hän toimi verkoston puheenjohtajana vuosina 1996–2000. Hän on toiminut myös sosiaalialan foorumin puheenjohtajana ja EU:n kansalaisyhteiskunnan yhteisryhmän puheenjohtajana.

Millaisia odotuksia sinulla on köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen torjunnan Euroopan teemavuodelle?

Toivon, että vuosi saa mahdollisimman monet ihmiset miettimään, millaista yhteiskuntaa haluamme olla rakentamassa ja ymmärtämään, että tasavertainen yhteiskunta on kaikkien etu. Teemavuosi ajoittuu keskelle talouskriisiä. Näyttäisi siltä, että eritoten köyhät joutuvat maksamaan kriisin laskun.

Köyhyys ja sosiaalinen syrjäytyminen tulee tunnistaa suureksi haasteeksi, johon vastataan Eurooppa 2020 -strategiassa. Myös köyhyyden syitä tulee torjua ja tehdä ymmärretyksi, että vaurauden epätasa-arvojen vähentäminen tehokkaiden uudelleenjakojärjestelyiden avulla on paremman ja tasa-arvoisemman EU:n perusedellytys.

Viranomaisten jatkuva tuki kansalaisjärjestöjen työlle köyhyyden vastaisen toiminnan eteen tulisi varmistaa teemavuoden jälkeinkin.

Millainen on roolisi köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen vastaisessa taistelussa?

EAPN puolustaa köyhyydessä elävien ihmisten etuja vaikuttamalla EU:n päätöksentekoon ja ohjelmiin. Verkosto valvoo sitä, miten köyhyyttä ja sosiaalista syrjäytymistä lähestytään Eurooppa 2020 -strategian toteutuksessa ja Euroopan köyhyydentorjuntafoorumeissa. Se arvioi myöskin, miten työllisyyspolitiikka vaikuttaa osallisuutta edistäviin työmarkkinoihin ja miten rakennerahastoja hyödynnetään sosiaalista osallisuutta tukevista suunnitelmissa. Tavoitteiden saavuttamiseksi tarjoamme kansalaisjärjestöille mahdollisuuden jakaa kokemuksiaan politiikan eri ohjelmien toteutumisesta käytännössä sekä tehdä ehdotuksia EU-toimenpiteiden uusille aluevaltauksille. Köyhyydessä elävien suora toiminta on tärkeää EAPN:n työlle.

Millä tavoin koheesiopolitiikka voi edistää saavuttamaan tavoitteen, jonka mukaan köyhien määrää tulisi vähentää 20 miljoonalla ihmisellä vuoteen 2020 mennessä?

Tämän Eurooppa 2020 -strategian tavoitteen saavuttamiseksi koheesiopolitiikkaa tulisi hyödyntää monialaisesti sosiaalisen osallisuuden edistämiseksi. EAKR:a ja ESR:a tulisi hyödyntää innovatiivisemmin ja täydentävämmiin, jotta kaikkein haavoittuvampien ryhmien tarpeisiin voitaisiin vastata ja jotta ne olisivat kansalaisjärjestöjen hyödynnettävissä. Lisäksi haluaisimme EAPN:ssä nähdä muutoksen nykyisestä kasvu- ja työmallista tilanteeseen, jossa myös heikommassa asemassa ja työmarkkinoiden ulkopuolella olevat yksilöt voivat nauttia aktiivisesta osallisuudesta, sosiaalisista innovaatioista, uusista sosiaalipalveluista, vihreistä työpaikoista ja teknologian saatavuudesta.

Samalla kun Eurooppa 2020 -strategiassa on annettu erityistä painoarvoa rakennerahastoille, kaikki EU:n rahoitusvälineet tulisi mobilisoida köyhyyden poistamisen tavoitteen saavuttamiseksi. Uudella EU:n rahoitusvälineellä tulisi päästä kolmeen avaintavoitteeseen: pääsy oikeuksiin ja erityisesti pääsy edullisiin yleishyödyllisiin laatupalveluihin; sosiaalisen osallisuuden ja erityisesti kokonaisvaltaisen aktiivisen osallisuuden kehitys; avaintoimijoiden osallistuminen.

LISÄTIETOA:

<http://www.eapn.eu/index.php?lang=en>

”...koheesiopolitiikkaa tulisi hyödyntää monialaisesti sosiaalisen osallisuuden edistämiseksi”

Kolmen kaupungin aloite auttaa elvyttämään Yorkshiren ja Humberiden kaupunginosia.

PAUL BEVAN

EUROCITIES-verkoston pääsihteeri

EUROCITIES on suurten eurooppalaisten kaupunkien muodostama yhteistyöverkosto. Se perustettiin vuonna 1986 ja sen 140 jäsenen alueella asuu 25% EU:n väestöstä. Paul Bevan on työskennellyt verkoston pääsihteerinä marraskuusta 2008. Aikaisemmin hän on toiminut Yhdistyneen kuningaskunnan useissa alue- ja paikallishallinnon johtotehtävissä.

Millaisia odotuksia sinulla on köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen torjunnan Euroopan teemavuodelle?

Teemavuoden on lisättävä tietoisuutta siitä, että köyhyyden vastaisessa taistelussa ei ole kyse pelkästään lähimmäisenrakkaudesta. Ihmiset ovat Euroopan suurin taloudellinen ja henkinen voimavara. Eurooppa 2020 -strategia tunnustaa, että emme voi kilpailla maailmantaloudessa, elleimme hyödynnä tätä mahdollisuutta oikein. Investoinnit osaamiseen, laatutyöpaikkoihin ja sosiaaliseen osallisuuteen kannattavat taloudellisesti ja parantavat suoraan kansalaisten elämänlaatua.

Millainen on roolisi köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen vastaisessa taistelussa?

Köyhyys ja syrjäytyminen ovat pääasiassa kaupunki-ilmiöitä. Jopa Euroopan vauraimmissa kaupungeissa on paljon köyhyyttä, joka on usein keskittynyt tiettyihin lähiöihin. Siksi EUROCITIES on keskittynyt vuoden 2010 kampanjassaan kaupunkien köyhyyden esille nostamiseen.

Kaupungeilla on hyvät hallintomekanismit näiden ongelmien ratkaisemiseen, kun ne ovat ottaneet käyttöön moniulotteisen lähestymistavan. Koulutus, työnhaku, yritysneuvonta, asuminen, terveys-, sosiaali- ja perheasioiden tuki, julkisliikenne, ympäristön tilan kohentaminen ja kansalaistoiminta ovat toimia, jotka tulee järjestää integroidulla tavalla todellisen ja kestävä muutoksen aikaansaamiseksi heikommassa asemassa olevilla alueilla. Tämä näkyi myös EUROCITIES-verkoston eri puolilla Eurooppaa järjestämissä "Kaupungit köyhyyttä ja syrjäytymistä vastaan" (Cities against Poverty and Exclusion) -tapahtumissa.

Käytännössä kuitenkin köyhyys ja syrjäytyminen ovat ehkäpä kaikkein suurimpia haasteita mille tahansa kaupungille. Kansalaisten, kansalaisjärjestöjen ja yritysten innostaminen, virastojen toimintojen koordinointi ja uusien toimintatapojen löytäminen vaativat erinomaista poliittista johtamiskykyä ja paljon resursseja. EUROCITIES sekä edistää jäsenkaupunkien välistä kokemusten vaihtoa että tukee kaupunkien viranomaisia vaikeiden kysymysten äärellä.

Miten Euroopan kaupungit voivat hyödyntää koheesiopolitiikkaa köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen torjunnassa?

EU:n koheesiopolitiikalla on ollut erityisen suuri merkitys sille, miten kaupungit ovat pystyneet luomaan uusia keinoja näiden kysymysten ratkaisemiseksi. Kaupungit ovat osoittaneet, että yhdenmetyllä lähestymistavalla päästään kestäviin tuloksiin. Talouskriisin jatkuessa kaupunkien kohtaamat haasteet ovat suurempia kuin koskaan aikaisemmin.

Kolme neljäsosaa Euroopan väestöstä asuu kaupungeissa ja 85% EU:n BKT:sta tuotetaan kaupungeissa, joten kestävä elpyminen ei ole mahdollista ilman menestyviä kaupungeja. Asuimme sitten kaupungissa tai maaseudulla, on kaikkien etu, että Euroopan kaupungit houkuttelevat investoijia ja synnyttävät innovaatioita ja vaurautta jatkossakin. Koheesiopolitiikalla on siten tärkeä tehtävä Eurooppa 2020 -tavoitteiden saavuttamisessa edistämällä kaupunkien uudistamista ja sosiaalista yhteenkuuluvuutta koko unionin alueella.

LISÄTIETOA:

<http://www.eurocities.eu/main.php>

Maltalla aluerahastoista tuetaan interaktiivisen autotekniikan kurssin järjestämistä.

” Investoinnit osaamiseen, laatutyöpaikkoihin ja sosiaaliseen osallisuuteen kannattavat taloudellisesti ”

SOSIAALINEN OSALLISUUS JA KÖYHYYDEN TORJUNTA

Vakavaa sosiaalisen kriisin taustaa vasten Euroopan teemavuosi 2010 näyttäytyy mahdollisuutena nopeuttaa muutosta, kehittää kumppanuuksia ja ryhtyä toimenpiteisiin. Köyhyys yhdessä maailman kehittyneemmässä osassa on otettava vakavasti. Viime vuosikymmenien yleisestä elintason noususta huolimatta lähes 84 miljoonaa eurooppalaista eli 17% EU:n väestöstä elää köyhyysrajan alapuolella.

Voimavaroja hyödyntäen

Ongelmien torjuminen tarvitsee tuekseen kokonaisvaltaisen lähestymistavan, johon kuuluvat rakenteellisten ja yksilöllisten tekijöiden arviointi, erilaisten apuvälineiden käyttö ja paikallisten ja kansallisten toimijoiden mobilisointi. Juuri tällaista moniulotteista lähestymistapaa EU onkin pyrkinyt hyödyntämään toiminnassaan. Vuosien mittaan "sosiaalista Eurooppaa" on muokattu erilaisten politiikkojen ja ohjelmien avulla, joilla on tuettu työpaikkojen ja parempien työolosuhteiden luomista, parannettu koulutusjärjestelmää sekä sosiaalista ja alueellista yhteenkuuluvuutta ja torjuttu syrjintää.

EU ei ole vain katsonut sivusta ja odottanut vuotta 2010 köyhyyden torjunnassa. Vuonna 2000 jäsenvaltiot käynnistivät sosiaalista osallisuutta koskevan innovatiivisen yhteisen strategian, joka auttoi kansallisten suunnitelmien ja yhteisten tavoitteiden laatimisessa sekä kokemusten jakamisessa sellaisten tärkeiden kysymysten kuin lapsiköyhyyden, vähimmäistoimeentulon ja työttömyyden osalta.

Uusi sysäys taistelun voittamiseksi

Lisätoimenpiteitä tarvitaan. Teemavuoden 2010 tarkoituksena on kehittää olemassa olevia välineitä ja nopeuttaa toimenpiteitä. Kampanja perustuu neljälle monialaiselle tavoitteelle:

- Lisätään julkista tietoisuutta edistämällä ymmärrystä köyhyyden todellisuudesta tämän päivän EU:ssa, haastamalla stereotyyppioita ja korostamalla köyhyyden vastaisia toimenpiteitä.
- Levitetään viestiä siitä, että köyhyyden vastaisessa taistelussa on kysymys yhteisestä intressistä ja vastuunjaosta sekä edistetään julkisten ja yksityisten toimijoiden sitoutumista.
- Kutsutaan ihmisiä mukaan toimintaan ja kehitetään uusia toimenpiteitä niin paikallisella kuin eurooppalaisellakin tasolla.
- Tuetaan köyhyydessä elävien täysipainoista osallistumista yhteiskuntaan ja tunnustetaan heidän perusoikeutensa ihmisarvoiseen elämään.

Yhteensä 29 valtiota osallistuu teemavuoden toteutukseen. Ne ovat kehittäneet kansallisia ohjelmia yhteistyössä sidosryhmien (kansalaisjärjestöt, sosiaaliset kumppanit, säätiöt, alueelliset ja paikalliset viranomaiset) kanssa.

Odotettavissa on yli 1 000 uutta aloitetta eri puolilta Eurooppaa. Niihin kuuluvat muun muassa konferenssit, solidaarisuusketjut, koulujen keskustelutilaisuudet, median koulutusohjelmat, interaktiiviset pelit ja uusien politiikkojen testaaminen.

Euroopan komissio koordinoi eurooppalaista kampanjaa, joka on rakennettu erilaisten tietotyökalujen (verkkosivu, julkaisut, videomateriaali jne.) ja tapahtumien varaan. Näitä ovat "Art Initiative" (tarkoituksena tuoda yhteen taiteen opiskelijoita, kansalaisryhmiä ja Euroopan köyhiä), audiovisuaaliselle medialle ja lehdistölle suunnattu kilpailu ja lokakuun "fokus-viikko" seminaareineen ja foorumeineen. Puheenjohtajamaa Belgia järjestää loppuseminaarin joulukuussa.

Kampanjassa aktiivisesti mukana olleet kansalaisjärjestöt ja muut sidosryhmät ovat suunnitelleet joukon muita toimia. Teemavuodessa 2010 on kysymys yhteisestä projektista, jossa jokaisella osallistujalla on oma tärkeä tehtävänsä.

Teemavuoden 2010 onnistumista mitataan myös sillä, miten se pystyy vaikuttamaan poliittisiin ohjelmiin jäsenvaltioissa ja EU:n tasolla. Kesäkuussa 2010 Eurooppa-neuvosto hyväksyi osana Eurooppa 2020 -strategiaa tavoitteen, jonka tarkoituksena on estää köyhyyden ja syrjäytymisen riskejä, jotka tällä hetkellä uhkaavat 20 miljoonaa ihmistä. Tätä tärkeää askelta tulee tukea pitkän aikavälin kestäväillä toimilla.

LISÄTIETOA:

<http://www.2010againstopoverty.eu/?langid=fi>

KÖYHYHDEN KIERTEEN LOPETTAMINEN

Euroopan sosiaalirahasto auttaa ihmisiä pääsemään kiinni työelämään ja irtautumaan köyhyydestä. Osana 10-vuotista talousstrategiaansa EU on sitoutunut lievittämään köyhyyttä ja antamaan ihmisille mahdollisuuden parempaan elämään.

Vaikka eri maiden hallitukset tekevät yhteistyötä erityistoimenpiteiden kuten vähimmäistoimeentulon eteen, köyhyys ja sosiaalinen syrjäytyminen ovat yhä Euroopan laajuisia ongelmia. Näiden kysymysten ratkaiseminen on osa EU:n keskeistä tavoitetta luoda vauras ja osallistava yhteiskunta, jossa ihmiset saavat elää ihmisarvoista elämää ja ottaa aktiivisesti osaa sen toimintoihin.

Mahdollisuus parempaan elämään

EU on asettanut köyhyyden lievittämisen tärkeysjärjestyksessä korkealle 10-vuotisen Eurooppa 2020 -strategian kautta. Euroopan sosiaalirahasto (ESR) on tehokas väline tässä taistelussa, ja sen tavoitteena on luoda kestäviä ja myönteisiä vaikutuksia ihmisten elämään.

ESR:n avulla on muun muassa autettu 3 500 työtöntä romania Slovakian Trebišovissa. ESR:sta tuettu hanke työllistää romaneita, jotka osallistuvat paikallisen koulun kunnostamiseen. Se toimii valmistuttuaan 600 romanioppilaa kouluna. Muiden esimerkkien joukossa tämä hanke on osoitus siitä, miten ESR voi auttaa EU-maita antamaan ihmisille takaisin heidän itsenäisyytensä ja arvokkuutensa.

Köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen torjunta

Köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen teemavuoden aikana ryhdytään toimenpiteisiin, joilla lisätään tietoisuutta todellisuudesta, joka ei ole vaarallinen pelkästään taloudelle mutta joka turmelee yksittäisten ihmisten elämän. ESR auttaa jäsenvaltioita pyrkimyksissään vastata näihin haasteisiin. On selvää, että toimenpiteitä tarvitaan kaikilla tasoilla ja että ESR:llä on tässä keskeinen tehtävä tulevaisuudessakin.

” Jopa seitsemän miljoonaa eurooppalaista elää viidellä eurolla päivässä ”

Romanit eivät ole ainoa yhteiskunnan marginaaliryhmä, sillä Euroopassa on yhteensä 84 miljoonaa ihmistä, jotka ovat vaarassa syrjäytyä. On vaikea uskoa, että yksi kuudesta eurooppalaisesta elää köyhyyserajan alapuolella. Jopa seitsemän miljoonaa eurooppalaista elää viidellä eurolla päivässä. Siitä syystä noin 76 miljardia euroa (josta kuudennes on osoitettu sosiaalisen osallisuuden aloitteisiin) on myönnetty hankkeille, joiden tavoitteena on:

- auttaa työttömiä pääsemään takaisin työmarkkinoille ja kehittämään tarvittavia taitoja,
- torjua syrjäytystä ja auttaa heikommassa asemassa olevia pääsemään työmarkkinoille ja toimimaan yhteiskunnan aktiivisina jäseninä,
- tarjota koulutusta, jotta heikommassa asemassa olevat ihmiset voivat kartuttaa tietoa ja taitoa
- auttaa työntekijöitä ja yrityksiä mukautumaan talouden muutoksiin
- vahvistaa kumppanuuksia parempien työpaikkojen ja töiden luomiseksi.

LISÄTIETOA:

http://ec.europa.eu/employment_social/esf/index_fi.htm

EU:ssa vietettiin kansainvälistä romanien päivää 8. huhtikuuta.

SOSIAALINEN OSALLISUUS JA

KOHEESIOPOLITIikka – KAUPUNKIEN NÄKEMYS

Aluepolitiikassa on nostettu konkreettisesti esiin kaupunkialueiden köyhtyminen. Kaupunkialueita koskevaan URBAN-yhteisöaloitteen toiselle kierrokselle, URBAN II:een, otettiin mukaan alueita, jotka kärsivät erilaisista sosiaalisista ja taloudellisista ongelmista, kuten työttömyydestä (keskiarvona 17% URBAN II -alueella) ja heikosta kaupunkiympäristöstä.

URBAN II -aloitteella on tuettu 70 ohjelmaa EU-15 -alueella vaikuttaen yhteensä 2,2 miljoonan ihmisen elämään. Koheesiopolitiikan rahastoista myönnettiin tukea 754 miljoonaa euroa, ja kokonaisrahoitus oli 1,6 miljardia euroa, kun kyseessä olleet maat ja alueet myönsivät rahoitusta EU:n investointien tueksi.

MITÄ ON SAAVUTETTU?

- 108 000 koulutetusta yli puolet tuli heikommassa asemassa olevista ryhmistä ja heitä autettiin lukutaidottomuudessa ja opintojen jatkamisessa tai ensimmäistä kertaa työmarkkinoille pääsyssä.
- Noin 50%:ssa ohjelmia (kahdeksan 15 tapauksesta) voitiin nähdä vaikutuksia lisä- tai uusien sosiaalipalvelujen ja -resurssien johdosta. URBAN II nähtiin tärkeänä osana parempien sosiaalipalvelujen rakentamista (esimerkiksi rakentamalla tai kunnostamalla kansalaiskeskuksia, jotka tarjoavat tietoa, neuvoja ja tukea asukkaille).
- 247 turvallisuusalan hanketta rikollisuuden vähentämiseksi paikallisella tasolla. Hankkeisiin on kuulunut katuvartijoiden työtä, kameravalvontaa, maisemasuunnittelua ja valaistusta, jotka on toteutettu yhteistyössä vapaaehtoisvoimin ja kaupunginosien valvontajärjestelmien kanssa.
- 593 aloitetta yhteisökapasiteetin rakentamiseksi. Burnleystä Yhdistyneessä kuningaskunnassa 134 ihmistä otti osaa yhteisön hallintoon.

Paikallinen kehitys- ja yhteistyö

Eräs URBAN II -jälkiarvioinnin tärkeimmistä johtopäätöksistä oli, että hankkeiden onnistuminen ei ollut riippuvainen kyseessä olleesta teemasta tai tietystä välineestä. Onnistuneille hankkeille oli ominaista paikallinen johtajuus ja omistajuus. Hankkeet oli valittu paikallisten tarpeiden mukaan. Paikalliset toimijat olivat sitoutuneita hankkeisiin ja ne toteutettiin yhteistyössä heidän kanssaan. Epäonnistuneita hankkeita hallinnoitiin usein ”yläpuolelta”, ja niihin kuului vain vähän paikallista osallistumista ja vastuunottoa.

Yli 80% paikallisista kumppanuuksista voitiin luonnehtia osallistaviksi ja niihin kuului paljon erilaisia toimijoita, kuten yhteisöjä, yrityksiä, työvoimatoimistoja, koulutuksen tarjoajia, kehittämisskeskuksia, lainvalvonta- ja terveysviranomaisia. Vapaaehtoissektori johti noin 10% hankkeista ja oli mukana monen muun hankkeen toteutuksessa. Tällä oli heijastusvaikutuksia paikallisten kumppaneiden valmiuksien kasvattamiseen toisissa hankkeissa pitkällä aikavälillä.

Euroopan unionilla oli vaikutusta valmiuksien kasvattamiseen, eikä vähiten URBAN-verkoston kokemusten vaihdon kautta.

LISÄTIETOA:

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/evaluation/expost_reaction_en.htm

URBAN II – kysymyksiä ja vastauksia

Ohjelmat toteutettiin alueilla, jotka kärsivät merkittävistä taloudellisista, sosiaalisista ja fyysisistä ongelmista. Vaikka niillä kaikilla oli oma paikallinen leimansa ja siitä johtuen monia erilaisia haasteita, useat ohjelmat käsitelivät teollisuuden taantumisen vaikutuksia (vapaat tontit, korkea työttömyys, alhainen liiketoiminnan kasvu ja sosiaaliset ongelmat).

Ohjelmien tavoitteena oli vastata näihin haasteisiin integroidulla ja kokonaisvaltaisella tavalla. Ohjelmat voidaan jakaa kahteen suuren ryhmään:

- sosiaalisen ja taloudellisen elvyttämisen ryhmä, joka koostui 40 ohjelmasta, jotka olivat keskittyneet jompaankumpaan tai (useimmiten) kumpaankin teemaan ja joissa fyysisellä infrastruktuurilla oli pienempi painoarvo;
- fyysisen elvyttämisen ryhmä, johon kuului 30 ohjelmaa, jotka keskittyivät erityisesti tähän teemaan ja joissa taloudellisella ja sosiaalisella elvyttämällä oli pienempi painoarvo.

Fyysinen elvyttäminen – URBAN II esti kaupunkien rappeutumista, rakensi liikenteen solmukohtia ja palveluita, kehitti uusia yhteisöpalveluita (museoita, kirjastoja ja päiväkotia) ja paransi julkisia tiloja. Useat näistä muutoksista lisäsivät alueen houkuttelevuutta.

Talouden elvyttäminen – hankkeet lisäsivät yrittäjyyttä ja tukivat liiketoiminnan perustamista ja kasvua sekä (pienessä mittakaavassa) teollisuusalueiden kehitystä. Työllistymisen tukeminen oli eräs URBAN II -toimenpiteiden tärkeistä näkökohdista.

Sosiaalinen elvyttäminen – hankkeet auttoivat vähentämään rikollisuutta, parantamaan koulutuksen tasoa, edistämään paikallisten ihmisten taitoja ja tukemaan heikommassa asemassa olevien ryhmien (erityisesti nuorten) asemaa useilla eri tavoilla.

Sosiaalinen syrjäytyminen oli suurin elämää ja mahdollisuuksia rajoittava tekijä useissa väestöryhmissä useimmilla URBAN II -ohjelman alueilla. Naiset, nuoret ja vanukset, vähemmistö-kansallisuuksien edustajat ja turvapaikanhakijat sekä pakolaiset olivat kokeneet jonkinlaista sosiaalista syrjäytymistä.

Työkalu syrjäytymisen vastaisessa taistelussa

Jälkiarvioinnissa todettiin, että useimmat URBAN-ohjelmat tukivat hankkeita, joissa pyrittiin torjumaan työttömyyttä ja työllistymismahdollisuuksien puuttumista. Useimmilla kohdealueilla oli korkea työttömyys, ja ongelmaa pyrittiin lieventämään koulutukseen työvoiman kehitykseen ja ammatitaidon parantamiseen tähtäävillä hankkeilla.

Lähes puolet ohjelmista tuki hankkeita, jotka torjuivat rikollisuutta ja joista suhteellisen suuri osa sisälsi huumausainekaupan tai epä-sosiaalisen käyttäytymisen torjuntaan keskittyviä toimenpiteitä.

Kolmannes ohjelmista sisälsi valmiuksien kehittämiseen ja vapaaehtois- ja yhteisösektorin vahvistamiseen tähtääviä hankkeita. Hankkeilla tuettiin tällaisten organisaatioiden kasvua, kehitystä ja kestävyyttä, jolloin niillä on paremmat edellytykset paikallisten yhteisöjen tukemiseen.

Useat hankkeet keskittyivät tiettyihin köyhiin erityisryhmiin. Näihin kuuluivat naiset, etniset vähemmistöt ja (vähemmässä määrin) nuoret. Hankkeissa painotettiin siten vaikeimmin tavoitettavia ryhmiä eri kohdeyhteisöjen sisällä.

KÄYTÄNNÖN ESIMERKKI: DORTMUND

Suurimpiin haasteisiin kuuluivat korkea työttömyys (erityisesti nuorten ja maahanmuuttajien keskuudessa), köyhyys ja syrjäytymisen riski, alhainen koulutuksen taso, horjuva talous, huonot elinolosuhteet sekä huono ulkoinen imago. Kohdealue kärsi myös väestön muuttoliikkeistä, kun menestyneemmät asukkaat lähtivät alueelta ja tilalle muutti heikommassa asemassa olevia ihmisiä.

Suurin osa resursseista keskitettiin yrittäjyyteen ja työllisyyteen (42%), fyysisiin ja ympäristötoimenpiteisiin (33%) sekä sosiaaliseen osallisuuteen (15%). Tärkeimmät tavoitteet olivat työpaikkojen luominen ja säilyttäminen, kaupunkikudoksen ja asutuksen parantaminen, kaupankäynti-, asumis- ja kulttuurirakenteiden kehittäminen asukkaita varten ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden tukeminen.

Ohjelman toteutus oli looginen, ja sillä oli tiivis yhteys lähtötilanteen ongelmien ja kehitettyjen strategioiden välillä. Alueen vahvuuksia ja heikkouksia selvittänyttä tutkimusta täydennettiin aktiivisella keskustelulla paikallisten kumppaneiden ja asukkaiden kanssa. Tämä auttoi varmistamaan, että ohjelma heijasti vahvasti paikallisia tarpeita ja elinoloja.

ETNISTEN VÄHEMMISTÖJEN SOSIAALINEN OSALLISUUS

ROMANIT

Koheesiopolitiikalla on tärkeä tehtävä vähemmistöryhmien elinolojen parantamisessa ja kotoutumisessa. Se tarjoaa tukea syrjinnän vastaisen ja sosiaalisen osallisuuden politiikan sekä kohdennetun rahoituksen avulla. Erityisen haavoittuvainen romaniyhteisö on saanut osakseen erityistä huomiota: viimeaikaisilla toimilla on helpotettu asuntojen, koulutuksen ja alkupääoman sekä tiedon saatavuutta.

Romanit kärsivät väheksynnästä, sosiaalisesta syrjäytymisestä ja rasismista koko Euroopassa. Tutkimusten mukaan heidän kohtaamat ongelmat vaihtelevat oikeuksien (kuten peruspalveluiden ja työpaikkojen saatavuuden) puutteesta väkivallan yleisyyteen, mikä juontaa juurensa rotuennakkoluuloista.

Mitä on pelissä?

Komissio antoi alkuvuodesta tiedonannon romaniväestön sosiaalisesta ja taloudellisesta integraatiosta Euroopassa, joka määrittelee tulevaisuuden toimien suuntaa. Sen mukaan romaniväestön tilanne vaatii kiireellisiä toimia täydellisen sosiaalisen ja taloudellisen integroinnin saavuttamiseksi.

Asiakirja on selkeä osoitus unionin sitoumuksesta romaniväestön yhteiskuntaan kotouttamisesta. Samalla kun viimeisen kahden vuoden aikana on tapahtunut edistystä ja romaniväestön asiaa on painotettu päätöksenteossa, olemassa olevia säädöksiä on hyödynnettävä tehokkaammin ja kokonaisvaltaisemmin tavoitteen saavuttamiseksi.

Tiedonannossa on listattu useita toimenpiteitä romaniväestön yhteiskuntaan integroimiseksi. Näihin kuuluvat rakennerrahastojen kohdennettu käyttö ja romanikysymyksen ottaminen osaksi koheesiopolitiikan viitekehystä.

LISÄTIETOA:

Komission tiedonanto

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52010DC0133:FI:HTML>

Asuminen – laajempia rahoitusmahdollisuuksia romaniväestölle

Asuinolojen parantaminen on yksi tärkeimmistä tavoitteista romaniväestön auttamiseksi. EU:n perusoikeusviraston mukaan useat heistä asuvat ahtaissa hökkeleissä tai asuntovaunuissa eristetyillä alueilla, joilla on rajalliset mahdollisuudet juomaveden ja sähkön käytölle sekä jätteiden käsittelylle. Heikosta hygieniasta johtuvien terveysongelmien lisäksi asukkaat ovat jatkuvan häätöuhan alla.

Uusi asetus antaa toivoa, että tilannetta voidaan muuttaa korjaamalla olemassa olevien EAKR-rahoitusmahdollisuuksien epätasapainoa sekä romaniväestön elinoloja. Sen avulla EAKR-rahoitusta on laajennettu koskemaan romaniväestön asutusta kaikissa jäsenvaltioissa. Maaseutualueet voivat myös hakea rahoitusta. Rahoitusta myönnetään uusien talojen rakentamiseen sekä olemassa olevien kunnostukseen.

Romanien osallistamista koskeva pilottihanke: kokonaisvaltainen lähestymistapa

Vaikka asuntoasia onkin tärkeä osa romanien osallistamista koskevassa kysymyksessä, kehitystä tarvitaan myös muilla tasoilla. Aluepolitiikan pääosasto on käynnistänyt pilottihankkeen, jossa yhdistyvät eri painopistealueet:

- Varhaiskasvatusta edistetään "Good Start" -hankkeessa, jolla parannetaan alle 6-vuotiaiden romanilasten kasvatusta- ja päivähoitopalveluja.
- Itsenäistä ammatinharjoittamista tuetaan parantamalla mikroluottojen saatavuutta erityisesti naisille ja helpottamalla yritysten perustamista.
- Romaniväestön asioita koskevan yleisen tietoisuuden lisäämiseksi on järjestetty rasismien vastaisia kampanjoita Italiassa, Romaniassa, Albaniassa ja Bulgariassa.

Romanit ovat EU:n suurin etninen vähemmistö. Heitä asuu EU-maissa yhteensä noin 10–12 miljoonaa.

YHTEISÖN TUKEA HANKKEILLE:

Varhaiskasvatus ja päivähoito (romanien koulutusrahasto): 1,9 miljoonaa euroa

Itsenäinen ammatinharjoittaminen ja mikroluotot (Polgar-säätiö): 1,4 miljoonaa euroa

Tiedotus (Spolu-säätiö): 0,9 miljoonaa euroa

LISÄTIETOA EU:STA JA ROMANIVÄESTÖSTÄ

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=518&langId=fi>

http://ec.europa.eu/regional_policy/themes/employment/index_fi.htm

ALUERAHASTOT AUTTAVAT MAAHANMUUTTAJIA YRITTÄJYYTEEN

Arabialaiset pikkuleivät, thaihieronta ja sushi... näillä kolmella on yksi yhteinen nimittäjä: naisyrittäjyys. Tämän vuoden RegioStars-voittaja ruotsalainen mikrorahoituslaitos auttaa ulkomaalaistaustaisia naisia yritysten käynnistämässä ja myötävaikuttaa siten EU:n alueellisen kilpailukyvyn ja työllisyyden tavoitteisiin.

”Sinulla on voimaa, ideoita ja haluat perustaa yrityksen”. Näin laitos mainostaa verkkosivullaan ja houkuttelee rahoitusjärjestelmien ulkopuolella olevia naisia perustamaan yrityksiä. Useimmat heistä ovat työttömiä, ja he voivat saada tukea aina 26 000 euroon saakka. Lisäksi heillä on mahdollisuus saada henkilökohtaista neuvontaa yrityksen perustamisen eri vaiheissa.

Kasvun vauhdittajat

Muunnos sosiaaliturvasta riippuvaisista naisista kasvun vauhdittajiksi on yksi laitoksen myönteisistä aikaansaannoksista. Se avasi ovensa 11.9.2009. Tähän mennessä haasteen vastaanottaneista 80 naisesta 15 on käynnistänyt oman pienyrityksen ja 20 uutta työpaikkaa on luotu.

Pätevät yritysvalmentajat neuvovat naisia, joiden mahdollisuudet työmarkkinoilla ovat rajalliset. He luovat tiiviin yhteyden yrittäjänaisiin kasvattaen motivaatiota ja juurruttaen ”pystymisen” tunnetta. Ideoita vaalitaan ja niistä kehitetään päteviä liiketoimintasuunnitelmia. Tukea on saatavilla yritystoiminnan käynnistämisen jälkeenkin, millä varmistetaan liiketoiminnan vakaus ja jopa laajentaminen.

Rahoitus on tehty mahdolliseksi kolmen pankin – Sörmlands Sparbank:in, JAK Medlemsbank:in ja Ekobank:in – kautta. Sitä on saatavana kolmen vuoden ajan neljässä maakunnassa, jotka ovat Södermanland, Itä-Götanmaa, Länsi-Götanmaa ja Tukholma.

Mikrorahoituslaitos Micro-Finance Institute, MFI, sai EAKR:lta 340 000 euroa kolmen vuoden ajalle.

UUSIA MAHDOLLISUUKSIA

Niille naisille, joilla ei ole verkostoja, luottotietoja tai kokemusta yrittämisestä, pienlaina voi olla kannustin hyvän idean liikkeelle panemiseksi. Näin kävi jordanialaiselle Kholoud Yamanille, joka tuli Ruotsiin vuonna 2003. Fysiikan tutkinnostaan ja 14 vuoden YK:n kokemuksestaan huolimatta Kholoudilla oli vaikeaa yrityksen perustamisen kanssa.

Ne, jotka eivät puhu sujuvaa ruotsia ja ovat riippuvaisia sosiaaliturvasta, eivät pääse käsiksi rahoitusmarkkinoihin Ruotsissa. Kholoud Yamani ei tiennyt mistä aloittaa, ja hänellä oli vaikeuksia, kunnes maakuntaliitto suositteli yhteydenottoa MFI:hin.

Ensimmäisestä keskustelusta lähtien asiat muuttuivat ja uusia mahdollisuuksia alkoi tulla esiin. JAK Medlemsbank myönsi hänelle 10 000 euron lainan. Tällä rahalla Kholoud Yamani osti tarvikkeita ja alkoi kasvattaa asiakaskuntaa. Hän myy pikkuleipiä, jotka perustuvat jordanialaiseen taateleita sisältävään reseptiin. Kholoud on jo joutunut kaksinkertaistamaan tuotantonsa, ja hän myy pikkuleipiään yhdessä Ruotsin suurimmista valintamyymälöistä. Tuotanto on kasvanut 200 pikkuleivästä 700 pikkuleipään päivässä.

Kolmivuotisen seurantasuunnitelman lisäksi hän saa yhä neuvoa MFI:stä erilaisissa laki- ja talouskysymyksissä. Liiketoiminnan laajentaminen on myös ollut mahdollista, ja yritys tarjoaa nykyisin myös siivouspalveluita.

Samanlaista kerrottavaa on thaimaalaisella Thitapha Ekbergillä, joka on avannut hierontastudion ja Wannamon Löfgrenillä, joka avasi ensimmäisenä Katrineholmin keskustaani sushi-ravintolan.

LISÄTIETOA:

<http://www.mikrofinansiering.se/>

EU:N VÄLINEET VASTAAMAAN MIKROLUOTTOJEN KYSYNTÄÄ

EU:n toimielimet ovat lyöttäytyneet yhteen mikroluottoja koskevien säännösten aukkojen paikkaamiseksi pankkien ulkopuolille jäävien yrittäjien eduksi.

Monet niistä, jotka haluaisivat aloittaa liiketoiminnan tai laajentaa olemassa olevaa liiketoimintaa, eivät pysty antamaan riittäviä takuita tavallisen pankkilainan saamiseksi. Tästä johtuen lyhyen aikavälin mikroluottokysynnän 25 000 euroon asti on arvioitu nousevan 700 000 uuteen lainaan, joiden arvo on noin 6,3 miljardia euroa.

JASMINE

Aluepolitiikan pääosaston vastaus näihin kysymyksiin on ollut rahoitusväline JASMINE ("Joint Action to Support Microfinance Institutions" eli yhteinen toimi EU:n mikroluottolaitosten tukemiseksi). Yhteistyössä Euroopan investointipankin (EIP) ja Euroopan parlamentin kanssa kehitetty väline tarjoaa rahoitusta ja teknistä apua pankkisektorin ulkopuolella oleville mikrorahoituslaitoksille. Laitosten määrää lisäämällä ja olemassa olevien laitosten kapasiteettia ja luotettavuutta kehittämällä yhä useampi yrittäjä pääsee käsiksi lainoihin, joiden avulla he voivat muuntaa ideansa toimivaksi yritykseksi.

Ensimmäinen investointi JASMINE:n puitteissa tehtiin syyskuussa 2009. Belgialainen CoopEst-rahasto, joka tarjoaa rahoitusta mikrorahoituslaitoksille Keski- ja Itä-Euroopassa sai sitoumuksia noin 1,8 miljoonan euron arvosta.

"Tarpeettoman kilpailun luomisen sijaan pyrimme luomaan yhteistoimintaa niiden pankkilaitosten kanssa, jotka tarjoavat mikroluottoja, ja täyttämään aukkoja, joihin pankit eivät pysty puuttumaan mikroyrittäjiin liittyvien korkeiden kustannusten vuoksi", sanoo aluepolitiikan pääosaston JASMINE-koordinaattori Philippe Delvaux. "On huomattavaa, että aloittemme on herättänyt suurta kiinnostusta pankkisektorilla".

Uusi aloite täydentää JEREMIE-rahoitusvälineen ("Joint European Resources for Micro to Medium Enterprises" eli Euroopan yhteiset resurssit mikro- ja keskikokoisten yritysten tukemiseksi") mikroluottotarjontaa. Se sisältää pilottivaiheen, jossa on mukana rajallinen määrä mikrorahoituslaitoksia. Ensimmäiseksi Euroopan investointirahaston (EIR) asettama JASMINE-työryhmä valitsi 15 laitosta, jotka halusivat parantaa tai laajentaa palvelujaan. Vuonna 2011 kaksinkertainen määrä laitoksia hyötyy teknisestä avusta, minkä jälkeen EIR:n on tarkoitus käynnistää toinen hakukierros viimeisellä vuosineljänneksellä.

Valitut mikrorahoituslaitokset saavat täsmäkoulutusta ja pätevän luokituslaitoksen tekemän arvioinnin, joka keskittyy neljään alueeseen: hallintotapaan, taloushallintoon, tietojärjestelmien laatuun ja riskienhallintaan. Ne voivat hyödyntää sellaisia tukipalveluja kuin tietokantapalvelu, hyviä toimintatapoja, asiakaspalvelu, jonne voi lähettää kysymyksiä JASMINE-ohjelmasta ja mikroluotoista. Vapaaehtoiset menettelysäännöt mikroluottolaitoksia varten on valmisteilla. "Vaikka ne ovat vapaaehtoisia, haluaisimme tehdä niistä eräänlaisen käyttöohjeen mikrorahoituslaitoksille", sanoo Delvaux.

Eri lähteistä koostuvia rahastoja, joiden arvo nousee 55 miljoonaan euroon on korvamerkitty pilottivaiheelle.

... Ja PROGRESS

Täydentäviä toimia sisältävä uusi rahoitusväline on suunnitteilla. PROGRESS on komission työllisyys-, sosiaali- ja tasa-arvoasioiden pääosaston alulle panema mikrorahoitusjärjestely, ja sen tarkoituksena on täydentää JASMINE:a lisäämällä luottotarjontaa työttömille henkilöille, jotka haluavat aloittaa liiketoiminnan ja niille, jotka ovat vaarassa menettää työpaikkansa ja muille heikommassa asemassa oleville ryhmille.

Ensimmäinen rahoituserä on rahoituspalveluiden välittäjien saatavana, ja uusia rahoitustuotteita on suunnitteilla. Toisin kuin JASMINE, PROGRESS on sekä pankkien että pankkimaailman ulkopuolella olevien laitosten käytettävissä.

PROGRESS tarjoaa yli 100 miljoonaa euroa vuosina 2010–2013, ja sillä odotetaan olevan heijastusvaikutuksia. Rahoitusvälineen tulisi olla käytössä vuoden 2010 loppuun mennessä.

LISÄTIETOA:

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=836&langId=fi>

PAREMPAA HUOLTA HEIKKO-OSAISISTA

Aluerahoitusta hyödynnetään hoitohenkilökunnan koulutuksessa Espanjassa.

Yli miljoona lasta ja aikuista ympäri Eurooppaa asuu asuntoloissa pitkäaikaisesti. Määrä on kasvussa samalla, kun väestö ikääntyy. Silti monet asiantuntijat uskovat, että pitkittyneestä laitoshoidosta on haittaa ihmisille. Siitä syystä komissio suosittaa laitoshoidon vähentämistä ja avohoidon lisäämistä, mitä myös EU:n rakennerahastot tulevaisuudessa tukevat.

Tutkijoiden ja asiantuntijoiden mukaan pitkään jopa hyvin rahoitetuissa ja toimivissa laitoksissa asuvat ihmiset voivat saada sosiaalisia ja psyykkisiä traumoja. Laitoksissa elävät vauvat ovat erityinen huolenaihe, sillä he altistuvat heikentyneelle aivojen kehitykselle ja fyysiselle kasvulle.

Yhtenä ratkaisuna on antaa perinteisesti laitoksiin sijoitettujen ihmisten nauttia ”normaalimmasta” elämästä yhteisöissä, joita tuetaan kohdennetuilla palveluilla. Näin suosittelevat useat kansainväliset asiantuntijat ja kansalaisjärjestöt. Tätä käsitystä mukailee myös komissio, joka otti laajan laitoshoidouudistusasian esiin asiantuntijalausunnossaan syyskuussa 2009.

EU valmis rahoittamaan laitoshoidon vähentämistä

Spidla-raportti, joka on saanut nimensä tšekkiläisen sosiaalialoista vastaavan komissaarin mukaan, sisälsi kahdeksan suositusta Euroopan komissiolle ja jäsenvaltioille siitä, miten laitoshoidon vähentäminen tulisi järjestää. Se suositteli vahvasti, että EU:n rakennerahastoissa tulisi ensisijaisesti suosia investointeja avohoitopalveluihin. Komissiossa on meneillään laaja keskustelu sen vaikutuksista.

KREIKAN PSYKIATRISEN ALAN UUDISTUS

Aina 1980-luvulle asti Kreikan mielenterveyshuolto oli instituutionalisoitunutta ja keskitettyä vailla perusterveydenhuolto- ja kuntoutuspalveluita. Psykiatrasta hoitoa oli tarjolla lähinnä yhdeksässä mielisairaalassa, joissa oli jopa 9 000 mielisairaspotilasta. Laitokset eivät onnistuneet tarjoamaan ihmisten kipeästi tarvitsemia ja useiden kansainvälisten asiantuntijoiden suosittamia nykyaikaisia hoitomenetelmiä.

Kreikan hallitus aloitti psykiatrisen terveydenhuollon uudistuksen asetuksen N:o 815/1984 mukaisesti. Sen tavoitteisiin kuuluivat laitoshoidon vähentäminen, uusi avohoitajärjestelmä ja mielenterveyshoitajien koulutus. Neljä psykiatrasta sairaalaa on suljettu ja uusia asuntoloita avattu. Varojen puute, ylityöllistetty henkilökunta ja muut mielenterveyshuollon ongelmat uhkaavat kuitenkin Kreikan psykiatrisen terveydenhuollon uudistusta.

Uudistuksessa mukana

Bulgaria on luopumassa laitoshoidosta orpojen osalta jo ennen kuin EU on ehtinyt selventämään politiikkaansa tältä osin. Vuonna 2009 seitsemän ministeriä yhdisti voimansa uuden lastenhoitoa koskevan ryhmän perustamiseksi. Helmikuussa maassa hyväksyttiin lastenhoitoa koskeva strategia, jonka tavoitteena on luopua laitoshoidosta.

Kansallisen 10-vuotissuunitelman mukaisesti tarkoituksena on perustaa avohoitopalveluja ja luoda resursseja (kuten esimerkiksi päiväkotia vammaislapsille) noin 7 000 lasta ja nuorta varten. Kansallisia varoja on aikaisemminkin sijoitettu tarkoitukseen, mutta nyt myös EU on varannut monivuotista rahoitusta 25 miljoonaa euroa EAKR:ään ja 14 miljoonaa euroa ESR:ään uudistuksen tukemiseksi.

Romaniassa asuntoloissa asuvien lasten määrä laski 90 prosentilla viimeisen 20 vuoden aikana, ja sen esimerkin mukaisesti Bulgaria on ilmoittanut olevansa valmis tähän haasteeseen. ”Kaikkein heikommassa asemassa olevien kansalaisten elämänlaatu on vaarassa, joten meillä ei ole varaa epäonnistua”, sanoo Bulgarian lastensuojeluviranomaisen johtaja Nadia Shabani.

LISÄTIETOA SPIDLA-RAPORTISTA:

<http://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=3992&langId=en>

ACCES – NUORET ETUSIJALLA

Kaakkois-Englannin Medwayn ja Pohjois-Ranskan Dunkirkin heikommassa asemassa olevien lähiöiden nuorille on annettu mahdollisuus parantaa elämänlaatuaan ja työllistymismahdollisuuksiaan Acces-hankkeen kautta.

Acces-hanke kestää 36 kuukautta ja päättyy marraskuussa 2011. Sille on myönnetty EAKR:sta 509 947,33 euroa mikä on puolet hankkeen kokonaisrahoituksesta (1 019 912,60 euroa).

Nuorten mahdollisuuksien lisääminen oli Medwayn ja Dunkirkin kaupunkien tavoitteena, kun ne käynnistivät Acces-hankkeen vuonna 2007. Tavoitteenaan muun muassa kaupunkialueiden elvyttäminen ja sukupolvien välisen yhteyden vaaliminen hanke pyrkii luomaan keskinäistä luottamusta ja toivon ilmapiiriä näissä kaupungeissa.

Heikommassa asemassa oleviin kohdelähiöihin kuuluvat Medway ja eritoten White Roadin alue ja Wayfield, missä on paljon nuoria, jotka eivät ole yleissivistävässä tai ammatillisessa koulutuksessa tai työssä ("Not in Education, Employment or Training" eli ns. NEET-nuoret). Ranskan kielellä JAMO:t (Jeunes À Moindres Opportunités), on myös lisääntyvä ilmiö. Nuorten sananvallan lisääminen heitä koskeissa asioissa kehittää vastuuntuntoa ja antaa nuorille ylpeyden tunnetta.

Elämäkoulussa

Ohjelma sisältää yhteisön kehittämistä ja kansalaisuutta koskevia käytännön oppitunteja. Niillä käsitellään muun muassa sellaisia aiheita kuin kotiruoka, sähkötekniikan perusteet, ATK, liikennesäännöt, suunnistus- ja retkeilytaidot.

Lisäksi käytännön ranskan ja englannin kielen keskustelutunneilla nuoret voivat luoda yhteyksiä toisella puolella kanaalia asuviin nuoriin ja oppia lisää heidän kulttuuristaan. Yhdessä he kuvaavat kurssista kertovan videon.

Tulevaisuuden suunnittelua

Ammatillinen kehitys on myös yksi Acces-hankkeen tavoitteista, ja siinä on huomioitu vuoden 2012 olympialaisten lähestyminen. Näille nuorille opetetaan urheilulajitietoutta, ensiapua ja tapahtumien järjestämistä niin, että he pystyvät hyödyntämään organisaatio- ja kielitaitoaan olympialaisten aikaan.

Vanhemmuuden kokemuksia

Lasten kasvattaminen ei ole helppoa kenellekään, mutta se on erityisen vaikeaa nuorille vanhemmille, jotka itsekin tulevat vaikeista olosuhteista. Siksi kokeneita vanhempia on otettu hankkeeseen mukaan jakamaan kokemuksiaan nuorille vanhemmille. Nuoria ja kokeneempia vanhempia rohkaistaan tapaamaan säännöllisesti, ja heidän yhdistetyt kokemukset kerätään ohjekirjaseen ja videolle, jotka aiotaan myöhemmin jakaa muillekin.

Luovuutta yli rajojen

Urheilun lisäksi taide on hyvä tapa tuoda nuoria ihmisiä yhteen riippumatta heidän taustastaan, iästään ja kulttuuristaan. Asiantuntijoiden opastuksella nuoret ovat rakentaneet erilaisia ohjelmanumeroita sosiaalisten verkostojen elvyttämiseksi ja taiteen kiinnostuksen lisäämiseksi.

LISÄTIETOA:

<http://www.acces2seas.eu>

22-vuotias osallistuja kertoo:

” Kurssilla olen saanut arvokasta oppia taiteen ja muotoilun alalta, kuten matkalaukkumuseon tekemisestä. Olen ottanut osaa moniin eri toimiin, kuten IT-tukeen, diplomatiaan, juoksemiseen ja rumpujen soittamiseen. Tämä on ollut hieno kokemus, ja aion mennä pitkälle! Aluksi aion auttaa vapaaehtoistyöntekijänä, mutta minusta tulikin täysjäsen ”

Kulttuurit ja sukupolvet yhdistyvät taiteessa.

TIETOTEKNIKKATAIDOILLA VALMIINA TULEVAISUUTEEN

Kun Langas j ateitj -hanke käynnistyi vuonna 2002, vain harvalla liettualaisella eli noin 11% heistä oli käytössään Internet-yhteys. Myös tietotekniikkataidot olivat heikot. Tämän jälkeen Internetin levikki on laajentunut ja sen myötä käyttäjien taidot parantuneet. Yksityisen sektorin (Langas j ateitija -hankkeen käynnistäjät) ja ESR:n varoilla Langas j ateitj on paikattu digitaalista tyhjötä Liettuassa.

Vuodesta 2002 yli 75 000 liettualaista on saanut kutsun ilmaiselle atk-kurssille. Yksi tärkeimmistä kurseista on ollut Tietotekniikan alkeet Liettuan e-kansalaisille, joka järjestettiin vuosin 2006–2008. Vanhukset, vammaiset ja syrjäisillä seuduilla asuvat henkilöt ovat hyötynet kurseista, ja yli 50 000 aikuista on saanut atk-kurssin päätökseen.

Tietotekniikkataitohanke sai Euroopan sosiaalirahastolta 2 miljoonaa euroa.

Universaalia kiinnostusta

“Olen iloinen, että olen löytänyt uutta tietoa ja laajentanut tietämystäni. Pidän runoudesta, ja olen löytänyt paljon tietoa siitä. Voin hakea tietoa mistä tahansa aihepiiristä, vaikkapa kukista,” sanoo eläkkeellä oleva Ina Laurinaityte osoittaen kykyä sopeuttaa taitojaan kiinnostuksen kohteisiin.

Langas j ateitj -allianssi on mahdollistanut tämänkaltaiset esimerkit. Sen muodostavat yhteiskuntavastuulliset yritykset, pankit sekä tietoliikenne- ja tietotekniikkayritykset. Toiset käyttävät Internetiä lähinnä vapaa-ajalla, mutta toiset hyödyntävät sitä jo perustamissaan yrityksissäänkin.

Aloitteen taustalla oli vauhdittaa talouskasvua ja parantaa elintaso Liettuassa sekä kohottaa maan kilpailukykyä Euroopassa ja kauempanakin.

Innostus oppimiseen

Langas j ateitj -hankkeen ensimmäisenä toimenpiteenä oli perustaa ilmaisia julkisia Internetin käyttöpisteitä. Yhteistyössä sisäasiainministeriön kanssa perustettiin yli 800 pistettä, jotka olivat avoinna vuoteen 2008 asti. Kehitysaskel toi Internetin

paikallisten asukkaiden käyttöön, mikä oli erityisen tärkeää syrjäisillä seuduilla asuville. Hanke teki yhteistyötä kuntien kanssa, mikä mahdollisti Internet-pisteiden perustamisen kirjastoihin, postitoimistoihin, kouluihin, sairaaloihin ja paikallishallinnon virastoihin. Jokaisessa pisteessä oli kahdesta viiteen tietokonetta.

Jokaisessa Liettuan 60 kunnassa järjestettiin hankkeen toimintakauden aikana maaliskuusta 2006 elokuuhun 2008 tietotekniikan ja Internetin käytön peruskursseja. Niiden avulla 50 400 yli 16-vuotiasta henkilöä pystyi parantamaan atk-taitojaan ja työllistymismahdollisuuksiaan. Suurin osa osallistujista oli naisia.

Kun Tietotekniikan alkeet Liettuan e-kansalaisille -hanke oli loppumaisillaan, tuli selväksi, että useat kurseille osallistujat halusivat syventää vasta opittuja taitojaan. Microsoftin Unlimited Potential -ohjelman avulla hanke haarautui edelleen, ja kehitettiin suunnitelma etäopiskelua varten. Se kattaa neljä e-oppimisen kurssia. Noin 8 000 henkilöä on rekisteröitynyt kurseille vuoden 2008 jälkeen.

LISÄTIETOA:

<http://www.langasiateiti.lt/index.php/en>

“Tietotekniikkataito-ohjelman ja Internetin levikin laajentumisen ansiosta tavallisten kansalaisten on mahdollista luoda yhteyksiä ulkomaailmaan kotoaan käsin, lukea sanomalehtiä verkossa, tallentaa tietoa, maksaa laskuja ja pitää yhteyttä paikallisiin palveluntarjoajiin”, sanoo Zigmantas Janciauskis Liettuan vammaisyhdistyksestä.

ROBOTDALEN – FIKSUJA APUREITA ITSENÄISEEN ELÄMÄÄN

Robotit saattavat luoda mielikuvan kylmistä ja futuristisista koneista. Mutta ne, jotka kehitetään tai joita testataan Keski-Ruotsin "robottilaaksossa" (RobotDalen) muuttavat ihmisten käsityksiä roboteista lopullisesti. Uuden terveydenhuollon ja avustavan tekniikan ansiosta robotit voivat parantaa syrjäytymisuhan alla elävien vanhusten ja vammaisten elämänlaatua.

Yli 100 kilometrin kokoiselle alueelle levittäytynyt robottilaakso on Euroopan robottikeskus, joka tuo yhteen tutkijoita, kehittäjiä, valmistajia ja tieteenekijöitä. Se on erikoistunut teollisuus-, logistiikan ja terveydenhuollon robotteihin, ja sitä tukevat Ruotsin hallituksen Vinnova-virasto ja useat muut viranomaiset, yliopistot ja yritykset.

Kehyshanke on käynnissä vuoteen 2013 saakka, ja se saa lisärahoitusta Euroopan aluekehitysrahastolta. Sen tähtäimessä on luoda ainakin viisi uutta tuotetta ja toimintoa tai yritystä rahoituskautella, joka päättyy vuonna 2010. Se on tähän mennessä auttanut perustamaan 150 pienyritystä hyödyntämällä robotti- ja automaatiotekniikkaa. EU-rahoitus on myös nostanut robottilaakson profiilia ja luonut yhteyksiä muihin eurooppalaisiin klustereihin.

Hanke on tuonut yhteen kansallisia ja ulkomaalaisia robottitarvikkeiden valmistajia, ja se tekee läheistä yhteistyötä eri käyttäjien, kuten sairaaloiden kanssa uusien tuotteiden testaamiseksi. Se on jo päässyt puoleen alkuperäisestä tavoitteestaan luoda 30 uutta robotteihin liittyvää toimintoa tai yritystä ja 30 tuotetta.

Terveydenhuollon robotit

Useat hankkeen uusimmista roboteista on valmistettu hyvän elämänlaadun varmistamiseksi vanhuksille ja vammaisille. Ne mahdollistavat sosiaalisten kontaktien säilyttämisen ja itsenäisen elämän omassa kodissa. "Terveydenhuollon osalta näemme työmme koskettavan enemmän ihmisiä kuin robotteja", sanoo robottilaakson johtaja Erik Lundqvist.

Japanin robottiyhdistyksen (Japan Robot Association, JARA) mukaan palvelurobottien (yksityistä, lääketieteellistä ja terveydenhuollon käyttöä varten) osuus maailmanmarkkinoista voi nousta 24,35 miljardiin euroon vuoteen 2020 mennessä, mikä on yli kaksinkertainen summa verrattuna teollisuusrobotteihin. Robottilaaksossa uskotaan, että kasvun suurimpana syynä on yksityinen, lääketieteen ja terveydenhuollon kysyntä.

ESIMERKKEJÄ INNOVATIIVISISTA ROBOTEISTA

Viime vuonna valmistunut "Bestic" on syömistä helpottava robotti niille, joilla on rajoittunut käden käyttö. Pieni pöydälle sijoitettava robottikäsi sisältää lusikan tai pinsetit, joita voidaan hallita napin painalluksella tai sauvaohjaimella. Toinen hyödyllinen laite, joka on kehitteillä, on nimeltään "Giraff". Se on liikkuva robotti, joka mahdollistaa yhteydenpidon toisiin ihmisiin kaksisuuntaisen kommunikaattorin avulla. "Sen avulla perhe, ystävät ja hoitajat voivat vierailla vanhusten luona Internetin välityksellä aivan kuin he olisivat paikan päällä kasvotusten", sanoo sairaanhoitaja ja projektipäällikkö Maria Gill.

Robotit ovat elintärkeitä vanhusten ja muiden ihmisten väliselle vuorovaikutukselle. "Genesis" on uusi laite, jonka avulla voidaan vahvistaa lihaksia sairauden tai onnettomuuden jälkeen. "Zoom" on puolestaan sähköinen rullatuoli, joka voi nostaa käyttäjänsä yläkertaan, ja se kulkee myös sivuteillä. Terveydenhuollon tehokkuuden parantamiseksi hankkeessa on kehitteillä "RobCab" – robotti, joka avustaa sairaanhoitajia sairaalapatien nostamisessa.

EAKR on myöntänyt robottilaaksohankkeelle maksimissaan 850 000 euroa vuodessa EAKR:sta toimikaudelle 2008–2010.

LISÄTIETOA:

www.robotdalen.org

Ainutlaatuinen teknologia mahdollistaa useita käytännön toimintoja.

ROMANIVÄESTÖN OSALLISTAMINEN – MUUTOKSEN PUOLESTA

Mikä tekee romaniväestön osallistamista koskevasta kampanjasta tehokkaan? Miten ongelmat paikannetaan ja miten ne ratkaistaan? Ja miten tämä yhdistetään poliittiseen päätöksentekoon muutoksen aikaansaamiseksi ja ylläpitämiseksi?

SPOLU International Foundation on Alankomaissa sijaitseva kansalaisjärjestö, jolla on yli 10 vuoden kokemus romaniväestön etuja ajavien organisaatioiden perustamisesta ja joka yhdistää Romanian romanien ja vähemmistöryhmien keskuksen, albanialaisen Roma Active -järjestön (RAA) ja bulgarialaisen Integron toiminnan.

Yhdessä ne ottavat osaa pilottihankkeeseen, jonka tarkoituksena on vastata näihin ja muihin tärkeisiin kysymyksiin. Hanke toteutetaan neljässä maassa European Roma Grassroots Organisation (ERGO) -verkoston alla.

Pilottihankkeessa testataan tietyn toimenpiteen soveltuvuutta sekä sen hyödyllisyyttä. Budjettikuria ja moitteetonta varainhoitoa koskeva Toimielinten välinen sopimus Euroopan parlamentin, Eurooppa-neuvoston ja komission välillä sallii komission panna tällaiset hankkeet täytäntöön parlamentin pyynnöstä.

Stereotyyppioita vastaan

Kampanjoilla puututaan stereotyyppisiin käsityksiin romaneista niin kansalaisten, päättäjien kuin itse romanienkin keskuudessa. Tarkoituksena on sekä puuttua asenteisiin sekä saada romanit liikkeelle ja antaa heille mahdollisuus muuttaa olosuhteita, jotka muokkaavat heidän tulevaisuuttaan.

Yksi kaikkia koskettava tavoite on kehittää tietoisuutta lisäävä malleja, metodeja ja tietoa sisältävä kampanja. Näin voidaan mitata kampanjan vaikutuksia ja hyödyntää niitä uudestaan. SPOLU:n tarkoituksena on myös investoida henkilöstöön nuorten romaniammattilaisten ohjelman kautta.

Miten saada viesti perille?

Romaniassa romaniväestön ja vähemmistöryhmien politiikan keskus hyödyntää elokuvaa laajemman yleisön houkuttelemiseksi. Tarkoituksena on valtuuttaa nuoria ja estää heitä liittymästä Bukarestiin pahamaineiseen romaniväestön Ferentarin ghettoon. Taustalla on tarve purkaa syrjäytymisen ja leimautumisen vyyhti, joka vitsaa romanien lähiöitä. Lähiöiden lapsia kannustetaan tutustumaan vaihtoehtoihin tulevaisuuden kuviin. Ferentarin elämästä kertova dokumentti tuotettiin yhteistyössä Romanian palkitun tuotantoyhtiön Stradan kanssa.

Romaniassa ja Italiassa on järjestetty urheilutapahtumiin keskittyneitä kampanjoita, jotka levittävät myönteistä sanomaa laajalle yleisölle. Urheilujärjestöjä pyritään sitouttamaan pitkän aikavälin toimintaan romanien vastaisten näkemysten kitkemiseksi. Romanianväestön ja vähemmistöryhmien politiikan keskus on mukana hankkeessa muiden, muun muassa Unione Italiana Sport per Tutti:n (UISP) kanssa.

Albaniassa ja Bulgariassa painopiste on paikallisten ja alueellisten viranomaisten rohkaisemisessa romanien kysymysten ottamiseksi tosissaan. Hyvin usein paikallisviranomaiset tunnustavat romanien asian vain pinnallisesti. Useat romanit ovat passivoituneet ja pitävät tätä ”normaalina”. Romanit ovat harvoin tasa-arvoisessa asemassa paikallispolitiikassa.

Albanian RAA:n ja Bulgarian Integron tehtävänä on kannustaa yhdenmukaisia toimia romanien osallistamisen hyväksi paikallisten romaniyhteisöjen, kuntien ja alueiden mukanaolon kautta. Tämän toivotaan synnyttävän tunnustusta romanikansalaisia kohtaan tasavertaisina yksilöinä politiikan suunnittelussa ja toteutuksessa.

Hanketta rahoitetaan ”romaniväestön integroimista koskevien menetelmien yleiseurooppalainen yhteensovittaminen” tietoa ja tietoisuutta lisäävästä komponentista.

Hanke on käynnissä 5.6.2010–5.12.2011

EAKR:n rahoitusosuus: 989 140 euroa

Kansallinen rahoitusosuus 175 000 euroa

Kokonaisrahoitus: 1 164 140 euroa

LISÄTIETOA:

www.ergonetwork.org

UNKARIN HEIKKOMASSA ASEMASSA OLEVIEN AUTTAMINEN

Kokeilullinen ohjelma kehityksen edistämiseksi noin 30 mikroalueella eri puolilla Unkaria on juuri käynnistynyt. Paikallisyhteisöjen vahvalla panoksella ja EU:n rahoituksella se rahoittaa satoja infrastruktuuri-, ympäristö-, kuljetus- ja matkailuhankkeita.

Vähiten kehittyneet mikroalueet (VKMA) -ohjelma auttaa heikommassa asemassa olevia mikroalueita lähinnä maan luoteis-, etelä- ja kaakkoisosassa. Se on keskittynyt talouskehitykseen, työllisyyteen, koulutukseen ja romanien osallistamiseen, ja siinä yhdistyvät innovatiivisesti eri rahastot ja toimenpideohjelmat.

VKMA-ohjelman kokonaisbudjetti: 340 miljoonaa euroa

Euroopan aluekehitysrahasto ja sosiaalirahasto kattavat yhteensä 85% rahoituksesta ohjelmakaudella 2007–2013.

Unkarin rahoitusosuus: 15%

Ohjelman ja sen tavoitteiden taustalla ovat työttömyys, köyhyys, syrjäytyminen ja syrjintä. Unkarin taantuneimmilla mikroalueilla asuu 10% maan väestöstä ja kolmannes romani-väestöstä. Lisähaasteita tuovat taloudellisen toiminnan vähäisyys, koulunkäynnin keskeyttäminen, työvoiman lähtömuutto ja kasvava velka.

Ensimmäisen kansallisen kehitysohjelmansa (2004–2006) puitteissa Unkari suuntasi keskiarvoa suurempia varoja näille mikroalueille. Tulokset eivät olleet kuitenkaan vielä kovin vakuuttavia, ja viranomaiset myönsivätkin, että lisätoimia tarvitaan. Tämä antoi tilaa monitahoiselle VKMA-ohjelmalle, jonka tavoitteena on maan 33 taantuneimman mikroalueen kehittäminen Pohjois-Unkarissa, suurella alangolla ja Etelä-Transdanubiassa.

VKMA:n varat jaetaan kolmen kansallisen toimenpideohjelman (alueellinen, yhteiskunnan uudistaminen ja sosiaalinen infrastruktuuri) kautta. Kolmannes varoista jaetaan tasan näiden kesken, kolmannes riippuu asukkaiden määrästä mikroaluetta kohti (11 000–72 000) ja kolmannes asutuksen (4–49) määrästä mikroaluetta kohti. Useat muut kansalliset tahot ovat myöntäneet rahoitusta VKMA:ille.

Alueellinen lähestymistapa ja resursseihin perustuva suunnittelu

Ohjelman toimisto sijaitsee Budapestissa kansallisen kehitysjärjestön (National Development Agency, NDA) tiloissa. Toimiston lisäksi sillä on kaksi NDA-koordinaattoria mikroaluetta kohti, useita asiantuntijoita ja paikallisten yliopistojen tuki. Yhdessä ne ovat laatineet paikalliselle kehityssuunnitelmalle perustuvan hankepaketin, joka sisältää integroituja hankkeita.

Noin 5 000 ihmistä osallistui hankkeen suunnitteluun, jossa korostettiin paikallisyhteisöjen osallistumista jokaisella mikroalueella. "VKMA-ohjelma on ainutlaatuinen Unkarissa, sillä se esittelee uusia kehitystyökaluja. Kohdealueiksi on valittu mikroalueita alueiden tai maakuntia keskittämisen sijaan", kertoo VKMA-ohjelmakoordinaattori Frigyes Janza.

Hallintoviranomaisten valitsemista 900 hankkeesta 250 on jo käynnistynyt. Niihin kuuluvat koulujen, päiväkotien ja terveyskeskusten sekä linja-autopysäkkien rakentaminen tai kunnostaminen ja jäteveden, juomaveden ja tulvanestokoneiston parantaminen. Kaupunkien ulkopuolella sijaitsevia romaniyhteisöjä autetaan ja parempia kulkuyhteyksiä rakennetaan heidän käyttöön. Myös uusia alueellisia teitä on suunnitteilla. Ohjelma pyrkii matkailun lisäämiseen näillä harvoin käydyille mikroalueille, joilla on tärkeitä kulttuuri- ja kulttuuriperintökohteita.

LISÄTIETOA:

www.nfu.hu

EAKR-MUUTOKSET – VÄHEMMÄN BYROKRATIAA, ENEMMÄN TUKEA

Euroopan selviytyessä laajasta talouskriisistä EU on astunut esiin ja korjannut säännöksiä, jotka koskevat Euroopan aluekehitysrahaston hallinnointia ja joilla pyritään yksinkertaistamaan rakenne- ja koheesiorahastoja koskevia hallinnon sääntöjä. Panorama tarkastelee seuraavassa käytännön vaikutuksia.

Euroopan talouden elvytysuunnitelma

Meneillään oleva talouskriisi on kolhinut yritysten luottamusta, nostanut työttömien määrää ja rasittanut julkista taloutta ennennäkemättömällä tavalla. Erityisesti jälkimmäisen osalta paineet ovat kovat, sillä valtioiden ja alueiden on entistä vaikeampaa myöntää kansallista osarahoitusta, mikä on rakennerahaston käyttöönsäasettamisen perusedellytys.

Kesäkuun 16. päivänä EU julkaisi uudet toimenpiteet, joilla pyritään yksinkertaistamaan hallinnon sääntöjä rakenne- ja koheesiorahaston osalta. Muutoksilla halutaan helpottaa rahoituksen saantia ja kiihdyttää investointien virtaa aikana, jolloin julkiset varat ovat kovan paineen alla. Yhtenä toimenpiteenä talouskriisin taltuttamiseksi maksetaan ennakkorahoitusta yhteensä 775 miljoonan euron edestä niille jäsenvaltioille, joilla on tarve puuttua kassavirtaongelmiin välittömästi.

Uusilla muutoksilla torjutaan maksuvalmiusongelmia sekä vähennetään hallinnon raskautta rahoituksen saamiseksi helpommin. Hankkeiden toteutuksen vauhdittaminen käytännössä auttaa kansallisia ja aluetalouksia kriisin aikana.

Koheesiopolitiikan kolmen rahaston eli Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR), Euroopan sosiaalirahaston (ESR) ja koheesiorahaston sekä koheesiopolitiikan 455 ohjelman kautta investoidaan EU:n eri alueisiin yhteensä 347 miljardia euroa vuosina 2007–2013.

Merkittävimmät muutokset ovat:

- **Esitetään yhtenäisen 50 miljoonan euron raja-arvoa kaikille suurhankkeille, jotka vaativat komission hyväksynnän.**

Yhtenäinen kynnyksarvo sallii jäsenvaltioiden päätökset koskien esimerkiksi pienempiä ympäristöhankkeita, jolloin niiden aloittaminen on nopeampaa.

- **Sallitaan suurhankkeiden rahoitus useammasta kuin yhdestä ohjelmasta.**

Esimerkiksi merkittävän moottoritieosuuden rakentamista eri alueiden läpi voidaan nyt osarahoittaa useista alueellisista ohjelmista. Aikaisempien sääntöjen mukaan tätä ei olisi voitu hyväksyä.

- **Parannetaan rahoitusjärjestelyjen käyttöä.**

Luodaan erityisiä rahoitusjärjestelyjä energia- tehokkuutta ja uusiutuvia energialähteitä koskevien investointien lisäämiseksi.

- **Helpotetaan velvoitetta ylläpitää investointeja viisivuotiskauden ajan.**

Nämä säännöt eivät koske esimerkiksi hankkeita, joihin liittyy infrastruktuuri- tai tuotannollisia investointeja. Niitä ei myöskään sovelleta rehellisen konkurssin tilanteisiin.

- **Yksinkertaistetaan sääntöjä tuloja tuottavien hankkeiden osalta (esim. maksulliset tieosuudet tai hankkeet, jotka sisältävät maan vuokrausta tai myyntiä).**

Hallinnollisen raskauden vähentämiseksi jäsenvaltioissa tuloja seurataan vain ohjelman sulkemiseen asti.

- **Maksetaan ennakkorahoitusta 775 miljoonaa euroa**

(4% ESR:sta ja 2% koheesiorahastosta) jäsenvaltioille, jotka ovat saaneet lainaa IMF:n maksutasetujärjestelystä tai joiden BKT laski enemmän kuin 10%. Näiden kriteerien perusteella sääntö koskee Viroa, Latviaa, Liettuaa, Unkaria ja Romaniaa.

- **Lykätään maksusitoumusten automaattista vapauttamista (N+2) koskevan säännön soveltamista**

N+2 -säännön mukaan vuonna 2007 myönnetty tuki tulee käyttäen vuoden 2009 loppuun mennessä tai se palautuu automaattisesti EU:lle. Nyt vuodelle 2007 vahvistetut maksusitoumukset voidaan käyttää pidemmällä aikavälillä.

Muutokset täydentävät muita aloitteita, jotka on otettu käyttöön kriisin alkamisen jälkeen Euroopan talouden elvytysuunnitelman mukaisesti.

LISÄTIETOA:

http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/recovery/

Jokaisessa Panoraman numerossa seurataan hankkeiden edistymistä niistä vastaavien henkilöiden näkökulmasta. Kerromme EAKR:n rahoittamien hankkeiden myötä- ja vastamäistä, ongelmista ja niiden ratkaisuista.

HANKE

1

LONGLIFE

Tietoja ja lukuja

Longlife-hankkeeseen on sijoitettu noin 2,3 miljoonaa euroa tammikuusta 2009 tammikuuhun 2012.

Suunnittelun voimaa

Heinäkuussa luotiin perusta prototyypin rakentamiselle, mistä voi tulla rakentamisen kultainen standardi tulevaisuudessa. Energia- ja kustannustehokas prototyyppi perustuu viiden Itämeren valtion asiantuntijuuteen.

Yli 500-sivuinen vertaileva tarkastelu kuvaa toimia Tanskassa, Saksassa, Liettuassa, Puolassa ja Venäjällä, ja muodostaa siten perusteet tälle rakennusten prototyypille. Tarkoituksena on, että malli tarjoaa kestävän ja samalla huokean vaihtoehdon rakennusteollisuudelle kansainvälisesti.

”Jos projektin suunnitteluun käytetään tarpeeksi aikaa, se säästää aikaa toteutukselta”, sanoo Kiefel ja jatkaa, ”ei pidä aliarvioida vastuita ja odotuksia koskevien keskustelujen merkitystä”.

Vahvuuksien yhdistäminen vaikutusten maksimoimiseksi

Viime kuukausina Longlife-hankkeessa ovat kerätty tietoa ja raportoitu teknisen kehityksen tilasta, hallinnollisista vaatimuksista, oikeudellisista menettelyistä, talousnäköymistä ja hankkeeseen osallistuvien maiden rakennusteollisuuden väestötilanteellisesta tarpeesta.

Yhtäläisyyksiä ja eroavaisuuksia selvitetään, jotta voitaisiin optimoida ja harmonisoida rakennustekniikoita eri maissa. Tuloksena laaditaan suosituksia energiatehokkuudesta, kestävydestä, resurssien optimoinnista ja elinkaareen liittyvistä kustannuksista.

Suosituksista arkkitehtuuriin

Rückert on luennoinut kesälukukaudella Berliinin teknisessä yliopistossa (Technische Universität Berlin) ja Josifas Parasonis puolestaan Vilnan Gediminasin teknisessä yliopistossa. Luentojen tavoitteena on luoda kestävän ja energiatehokkaan asuinrakentamisen prototyyppi.

Edistystä viestinnän saralla

Ymmärrettävästi tällaisella maantieteellisesti laajan alueen kattavalla hankkeella tulee olla hyvät viestintävalmiudet kumppaneiden kesken. Maria-Ilona Kiefel kertoo, että pelkkä sähköpostien kirjoittaminen ei riitä.

”Tammikuun lopulla järjestetyn Vilnan workshopin mallin mukaisesti päätimme järjestää videokonferensseja säännöllisesti. Tämä on osoittautunut erittäin tehokkaaksi viestintätavaksi. Jatkuva seuranta ja luottamusta kasvattava yhteistyö ovat olleet tärkeitä Longlife-hankkeelle”, hän kertoo.

Yksinkertaisen joustavaa

Vaikka hanke on edistynyt tasaisesti, se on kärsinyt talouskriisistä, jonka seurauksena kolme kumppania on joutunut vetäytymään hankkeesta. Kiefel sanoo, että tämä oli synkkää aikaa hankkeelle. Siitä johtuen jouduttiin uudistamaan tiettyjä toimintoja hankkeen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Viidessä hankkeeseen osallistuvassa valtiossa on kussakin kolme kumppania – yksi yliopisto, yksi hallinnoija ja yksi yritys. Talouskriisin aikana yksi jäsen Saksassa ja kaksi jäsentä Puolassa vetäytyivät hankkeesta.

Hanke järjesti kansainvälisen välikonferenssin Pietarissa kesäkuussa. Siellä kumppanit sopivat yhteistyöstä venäläisten kumppaneiden kanssa.

LISÄTIETOA:

http://www.longlife-world.eu/home_en.html

Seuraavassa numerossa kerromme jälleen Mannheimin musiikkipuiston ja Swansean NanoHealth -keskuksen kuulumisia, ja tässä numerossa katsomme, miten kaksi muuta hanketta – Competitive Health Service ja Longlife – ovat edistyneet.

HANKE

2

COMPETITIVE HEALTH SERVICES

Tietoja ja lukuja

Competitive Health Services -hankkeelle on myönnetty hieman alle miljoona euroa tammikuusta 2008 vuoden 2010 loppuun saakka.

Kaukopotilaiden elämä helpommaksi

Kaukana pohjoisessa asuvat munuaispotilaat voivat tulevaisuudessa nauttia lyhyemmistä jonotusajoista hoitajan luokse pääsemiseksi. Heidän ei myöskään tarvitse enää matkustaa satoja kilometrejä Invernessissä sijaitsevaan Raigmoren sairaalaan. Uusimmat palvelut mahdollistavat, että osa dialyysipotilaiden tarkastuksista voidaan suorittaa yksinkertaisesti videoyhteyden välityksellä. Competitive Health Services -hankkeessa teknologiaa hyödynnetään matkustus- ja jontusaikojen lyhentämiseksi, mikä helpottaa syrjäisillä seuduilla asuvien potilaiden elämää.

Projektikoordinaattori Minna Mäkinie mi on tyytyväinen hankkeen edistymiseen. "Olemme testanneet enemmän palveluita kuin mitä alun perin oli suunniteltu", hän kertoo hankkeesta, jota toteutetaan Suomessa, Irlannissa, Norjassa, Ruotsissa ja Skotlannissa. Kohdealueilla alueilla väestötiheys on vain noin 3,5 asukasta neliökilometriä kohti.

Kaukana perinteisestä terveydenhuollosta

Viimeisen raporttimme jälkeen on tapahtunut paljon. Seuraavassa on muutamia esimerkkejä hankkeen uusista palveluista.

Suurin Raigmoren sairaalan munuaisosasto on nyt yhteydessä 175 kilometrin päässä Wickin kaupungissa sijaitsevaan Caithnessin aluesairaalaan videolinkin välityksellä auttaen Caithnessin munuaispotilaita. Sairaanhoidajat voivat hyödyntää linkkiä ja kysyä neuvoa asiantuntijoilta potilaiden hoidossa.

Oulun yliopistollisen sairaalan henkilökunta hoitaa erilaisia haava- ja alaraajahaavapotilaita etähoitopisteestään HD-videolinkin välityksellä. Potilaat voivat kysyä neuvoa iholääkäreiltä, plastiikkakirurgeilta ja erikoissairaanhoidajilta. Lisäksi heidän omahoitajansa voivat kysyä neuvoa erikoissairaanhoidajilta. Tämä on tervetullut palvelu, sillä potilaiden ei tarvitse enää tehdä pitkiä ja joskus kivuliaitakin sairaala- ja terveyskeskuskäyntejä.

Nykyaikaista terveydenhuoltoa, nykyaikaisia menetelmiä

Hankkeessa on ollut myös omat vastoin käymisensä muun muassa teknisten rajoitusten vuoksi. Minna Mäkinie mi kertoo, että nykyinen IT-infrastruktuuri ei aina tue uusia palveluita. Äänentoisto ja kuvanlaatu kärsivät vaikkapa Skotlannissa hitaista ISDN-yhteyksistä. Palvelujen saamiseksi kotiin potilailla tulisi olla nopea laajakais- tayhteys, mikä ei aina ole mahdollista varsinkaan vanhusten kohdalla. Monialaisen työryhmän koordinointi asettaa myös omat haasteensa työlle. Hanke vaatii monien asiantuntijoiden, kuten lääkäreiden, terveydenhuollon ammattilaisten, atk- ja hallintohenkilöstön työpanoksen, mikä vaikeuttaa aikataulujen yhteen sovittamista. Kansainvälisyys tuo oman ulottuvuutensa hankkeeseen. Tiedonkulun varmistaminen kaksi kertaa vuodessa tapaavien kumppaneiden kesken on ollut tärkeää.

Minna Mäkinie melle tämä onkin ollut yksi hankkeen antoisimmista puolista: hän on saanut jakaa tietoa ja oppinut paljon uusia asioita yhteistyökumppaneilta. Kansainvälisyys on auttanut e-palveluiden tulosten ja saatavuuden arvioinnissa. Tämä puolestaan helpottaa uusien palveluiden jatkokehitystä pohjoisilla reuna-alueilla.

Jos Mäkinie mi voisi antaa neuvoja toisille samankaltaisessa asemassa oleville, hän kannustaisi heitä laatimaan yhteisen toteutussuunnitelman, jonka kaikki osapuolet hyväksyvät, jotta varmistetaan osapuolten sitoutuminen tavoitteiden saavuttamiseen. Tämänhetkisenä haasteena on kehittää kestäviä palveluita, joita voidaan hyödyntää nykyisen hankkeen päättymisen jälkeenkin.

LISÄTIETOA:

www.ehealthservices.eu

ALUEET MUUTOSTEN EDISTÄJINÄ – KESTÄVÄN KASVUN PUOLESTA

Vihreämmät eurooppalaiset kaupungit ja kestävät ratkaisut energian ja tieto- ja viestintäteknikan (TVT) alalla olivat Alueet muutosten edistäjinä -konferenssin keskipisteenä 20.-21. toukokuuta 2010.

Uskollisena tehtävälleen innovaation ja taloudellisen uudistamisen moottorina konferenssi otti esille sen, miten kasvusta tehdään kestävää kohdennettujen toimien, tiivistetyn yhteistyön ja poliittisen konsensuksen kautta.

”Koheesiopolitiikalla on ainutlaatuinen asema EU:n kestävän kasvun tavoitteiden saavuttamisessa”, sanoi ympäristöasioiden komissaari Janez Potočnik puheessaan ja lisäsi, että sillä voi olla merkitystä resurssitehokkaammassa, kilpailukykyisemmässä ja vihreämmässä taloudessa.

Konferenssi vaikutti osaltaan tavoitteen saavuttamiseen työpajojen, paikallisten toimintasuunnitelmien, vuoden 2010 RegioStars-palkintojen kautta sekä tarjoamalla mahdollisuuden verkottumiseen ja hyvien toimintatapojen vaihtamiseen.

Alueet toimivat

Työpajoissa etsittiin uusia näkökulmia ajankohtaisiin kysymyksiin. Kestävien TVT-ratkaisujen osalta Luc Soete (Maastrichin tutkimus- ja koulutuskeskus UNU-MERIT Focus) painotti, että pitkän aikavälin tutkimus- ja innovaatiopolitiikka on tärkeässä asemassa älykkään, kestävän ja osallistavan kasvun saavuttamiseksi. ”Ottaen huomioon jäsenvaltioiden julkisen talouden paineet tulevana vuosina on tärkeää painottaa eurooppalaisten hallitusten vastuuta ja pitkän aikavälin sitoutumista tutkimuksen ja innovaatioiden tukemiseen”, hän sanoi.

Barcelonan maakuntavaltuusto antoi oman panoksensa keskusteluun alueiden ja kaupunkien energiatehokkuuden lisäämisestä esittelemällä hankkeen, jonka toteutuksella pyritään tehokkaaseen hiilidioksidin vähentämiseen. Kuntien verkosto on parantanut alueen ympäristöasioiden hallintaa kehittämällä kestävyysindikaattoreita ja tukipalveluiden saatavuutta.

Vihreämpiin kaupunkeihin keskittynyt työpaja käsitteli kaupunkien hylättyjen teollisuusalueiden ja saastuneiden kaatopaikkojen uudelleen käyttöä kaupunkien ja alueiden kehittämiseksi.

Toimintasuunnitelma fast track -verkolle

Konferenssi käynnisti niin kutsuttuja fast track -verkkoja koskevia toimintasuunnitelmia, joissa keskitytään innovaatioiden, kestävyiden, yhdentymisen ja sosiaalisen osallistamisen parantamiseen. Konferenssi esitteli runsaasti käytännön kokemuksia fast track -verkkojen käyttöönotosta. Torinon kaupunki esitteli toimintasuunnitelmansa ”Terveellisen yhteiskunnan rakentamisesta”, joka korostaa kestävän kehityksen sosiaalisia näkökulmia: kaupunkilaisten terveyttä edistäen hanke korostaa koordinoitujen toimien tarvetta esimerkiksi ympäristö-, sosiaali- ja talouspolitiikassa. Yhteiskunnallisten heikkouksien myötä syntyneitä terveysongelmia ei voida ratkaista ainoastaan terveystalouden avulla.

REGIOSTARS 2010: INNOVAATIIVISUUDESTA PALKITTAAN

Kuusi aluerahoituksesta hyötynyttä hanketta palkittiin RegioStars-palkinnolla konferenssin puitteissa järjestetyssä palkintojenjakoseremoniassa. Voittajiin lukeutuvat belgialainen C-Mine -keskus, joka muunsi vanhan tehdasalueen yrittäjä- ja matkailukeskukseksi; ruotsalainen mikrorahoituslaitos, joka auttaa maahanmuuttajanaisia turvaamaan pääomaa yrityksen perustamiseksi; liettualainen Langas [ateitj]-allianssi, joka tukee e-palveluiden saannin vanhuksille, vammaisille ja syrjäseuduilla asuville henkilöille; saksalainen liiketoimintamalli liikkuvasta potilaiden seurannasta; ranskalainen laajakaistayhteyksiä tukeva hanke harvaan asutuilla alueilla; sekä liettualainen verkkosivusto esparama.lt, joka tarjoaa tietoa EU:n rakennerahastoista.

RegioStars-palkinnot, jotka sisälsivät ensimmäistä kertaa kaksi CityStars-kategoriaa, myönnetään vuosittain hankkeille, jotka toimivat esikuvina muille alueille.

Alueet esimerkkeinä muille

Konferenssiin osallistujilla oli esittää useita konkreettisia esimerkkejä innovatiivisista ja kestävästä ratkaisusta. Juan Alario Euroopan investointipankista esitteli teknisen tukijärjestelyn ELENA:n (European Local Energy Assistance), jonka avulla kaupungit ja alueet voivat valmistella kestäviä energiahankkeita EIP:n rahoituksen saamiseksi. Alarion mukaan ELENA-hankkeet on toistettavissa toisilla alueilla, jolloin hyvien toimintatapojen levittämien on helppoa. Euroopan älykkään energiahuollon ohjelman rahoittama ELENA tarjoaa tukea esimerkiksi kestäväää rakentamista ja ympäristöystävällistä kuljetusta koskeville hankkeille.

Tšekin tasavallassa EAKR:n osarahoittamat rakennusalan energiatehokkaat toimenpiteet ovat johtaneet ilmansaasteiden ja hiilidioksidipäästöjen vähenemiseen, yritysten käyttökustannusten säästöihin, vihreiden työpaikkojen ja terveellisemmän ympäristön rakentamiseen. Muihin esillä olleisiin hankkeisiin kuuluivat PIKE-hanke, joka tarjoaa e-hallinnon palveluita ja B3-alueiden toimenpiteet, joilla on parannettu laajakaistayhteyksien saatavuutta.

Alueet muutosten edistäjinä -aloite käynnistyi vuonna 2006. Sen tarkoituksena oli tarjota alueille mahdollisuus vaikuttaa politiikkaan tehokkaalla ja koordinoitulla tavalla. Sitä rahoitetaan INTERREG IVC ja URBACT II -ohjelmista.

LISÄTIETOA:

http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/sustainable-growth/home_en.cfm

Alueiden komitean syrjäytymisfoorumi

Eurooppa 2020 -strategian tavoite osallistavasta kasvusta sekä Euroopan köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen torjunnan teemavuosi 2010 ovat tuoneet köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen kysymykset hyvin esille.

EU:n alueiden komitea järjesti köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen avuksi kehitetyjä paikallisia ja alueellisia ratkaisuja käsittelevän foorumin kesäkuun 8. päivänä. Tarkoituksena oli esitellä useita esimerkkejä käytännön toimenpiteistä, joiden avulla paikallinen toiminta voidaan muuttaa kansalliseksi ja eurooppalaiseksi politiikaksi. Kasvavan työttömyyden ja taloudellisten rajoitteiden valossa talouskriisin aikana näillä toimenpiteillä on ollut entistäkin tärkeämpi merkitys.

Konferenssissa keskityttiin kolmeen pääteemaan: paikallisten palvelujen saatavuuden parantamiseen, työtä hakevien valmistelu työmarkkinoita varten sekä osallistavan kansalaisuuden tarjoaminen kaupungeissa ja maaseudulla. Paikalliset projektipäälliköt ja muut sidosryhmät eri puolilta EU:ta jakoivat kokemuksiaan näistä kysymyksistä. Hyvissä toimintatavoissa keskityttiin yhteiskunnan heikommassa asemassa oleviin – köyhyydessä eläviin lapsiin, pakolaisiin ja turvapaikan hakijoihin, työttömiin nuoriin, vammaisiin ja kodittomiin.

Päätöstilaisuudessa osallistujat vetosivat heikommassa asemassa olevien lukuisten tarpeiden ymmärtämisen ja yksilöllisten voimavarojen – lahjakkuuden, kiinnostuksen, taidon ja pätevyyyden - kartuttamisen puolesta. Nämä näkemykset olivat esillä useissa onnistuneissa hankkeissa, joissa keskityttiin erityisesti innostuksen ja motivaation tukemiseen. Ihmisiä halutaan kannustaa ottamaan takaisin hallintaansa oman elämänsä. Eräs skotlantilainen hanke tiivisti ajatuksen näin: "Nothing about us without us is for us" (suomeksi: "Mikään meitä koskettava asia ilman meitä ei ole meille").

PÄIVÄMÄÄRÄ	TAPAHTUMA	PAIKKA
4.–7.10.2010	Open Days – 8. Euroopan alueiden ja kaupunkien viikko www.opendays.europa.eu	Bryssel (BE)
13.–14.10.2010	Vuosittainen foorumi EU:n Itämeristrategian kehittämiseksi http://www.bsssc.com/news.asp?id=8657&pid=79&sid=79	Tallinna (EE)
Marraskuu (varmistuu myöhemmin)	Roma inclusion – romaniväestön osallistamista käsittelevä foorumi: tiedonkeruusta ja arvioinnista tosiseikkoihin perustuvaan politiikkaan http://ec.europa.eu/regional_policy/	Bryssel (BE)
9.11.2010	Mikrorahoitusvälineet http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/2007/jjj/	Bryssel (BE)
16.–19.11.2010	Espon -viikko (http://www.espon.eu/)	Liège (BE)
18.–19.11.2010	JESSICA ja JEREMIE –konferenssi http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/2007/jjj/	Bryssel (BE)
22.–23.11.2010	Epävirallinen ministerikokous	Liège (BE)
30.11.–1.12.2010	URBACT-ohjelman vuosittainen konferenssi http://urbact.eu/en/header-main/annualconference/	Liège (BE)
2.12.2010	Kaupunkifoorumi	Liège (BE)
31.1.–1.2.2011	Viides koheesiofoorumi	Bryssel (BE)
26.–27.5.2011	Regions for Economic Change (Alueet muutosten edistäjinä) -konferenssi ja RegioStars -palkintoseremonia	Bryssel (BE)

Lisätietoa tapahtumista löytyy Inforegion verkkosivulta osoitteesta:
http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/agenda/

Panoraman talvinumerossa tarkastelemme lähemmin viidettä koheesioraporttia, joka on määrä julkaista marraskuun alkupuolella.

Myöhemmissä numeroissa käsittelemme sitä, miten vuonna 2008 alkanut maailmanlaajuinen talouskriisi on paljastanut rakenteellisia heikkouksia eri maissa ja alueilla niiden taloudellisesta ja sosiaalisesta kehityksestä huolimatta. Arvioimme Euroopan koheesio politiikan tarjoamia ratkaisuja ja toivotamme hankkeiden tulokset ja esimerkit tästä aiheesta tervetulleiksi.

Vuonna 2011 tarkastelemme lähemmin alueellista yhteistyötä. Voit lähettää kokemuksiasi, kysymyksiäsi ja mielipiteitä edellä mainituista tai muista koheesio politiikan aiheista osoitteeseen:

regio-panorama@ec.europa.eu

KN-LR-10-035-FI-C

ISSN 1725-8162

© Euroopan yhteisö, 2010

Jäljentäminen on sallittua, kunhan lähde mainitaan.

■ Julkaisutoimisto

Euroopan komissio, Aluepolitiikan pääosasto

Viestintä, tiedotus, suhteet kolmansiin maihin

Raphaël Goulet

Avenue de Tervuren 41

B-1040 Brussels

Sähköposti: regio-info@ec.europa.eu

Internet: http://ec.europa.eu/regional_policy/index_en.htm